

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231
NEW YORK 17, N.Y.

CHIT AUG 25 1964

V I E N Y B Ė

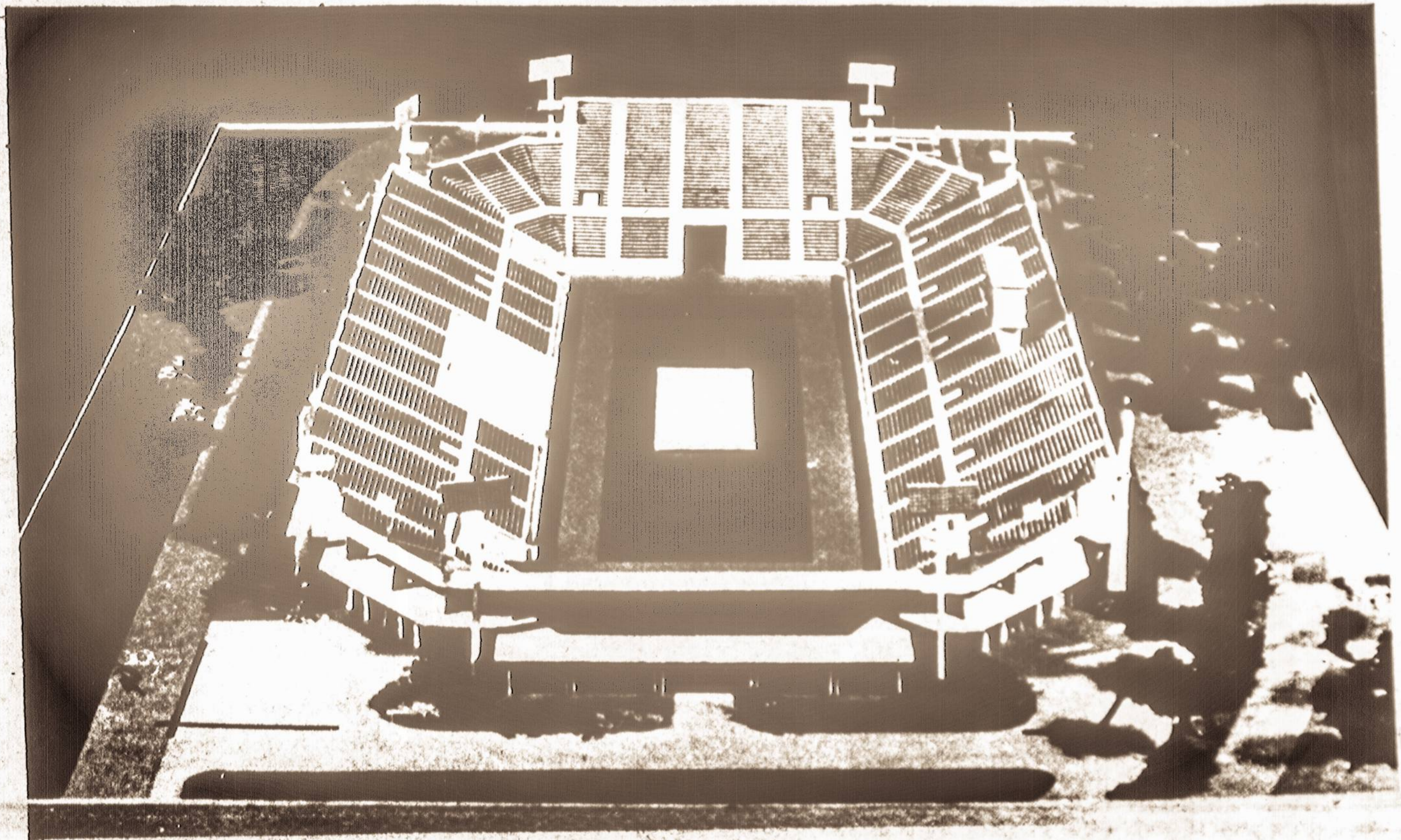
78 M. - 30 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1964 M. RUGPIŪČIO (AUGUST) 20 D.

Telephone:
APplegate 7-7257

KAINA 20 C.

Centrinė Lietuvių Dienos vieta Pasaulinėje Parodoje New Yorke - Singer Bowl stadionas, kurio estradoje sekmadienį, rugp. 23 d. programą atliks 1,400 dainininkų ir 700 tautinių šokių šokėjų. O tie laisvi suolai aplinkui skirti lietuviams ir Lietuvos bičiuliams. Nepalikime tuščių vietų!

Lietuvių Diena Pasaulinėje Parodoje šį sekmadienį

Diena, apie kurią lietuvių kalbama ir spaudoje rašoma, jau šį sekmadienį, rugpiūčio 23-ąją. Tai pagrindinis Lietuvių pasirodymas Pasaulinėje New Yorko parodoje. Jisai įvyks Singer Bowl paviljone, kuriame dainų ir šokių programą atliks 37 chorai su 1,400 dainininkų ir per 700 tautinių šokių šokėjų.

Prof. Jokūbo Stuko pirmininkaujamas komitetas, atskiros darbo komisijos ir patys dainininkai bei šokėjai su savo vadovais yra atlikę didelį darbą, šimtus valandų paskyrę tam, kad tasai pasirodymas Singer Bowl stadione puikiai pavyktų.

Dabar belieka ir kitiems lietuviams, tiek newyorkiečiams, tiek iš visos Amerikos bei kitų kraštų parodyti susidomėjimą ne tik savo atsidavusiais menininkams, bet ir pačiam reikalui, dėl kurio renkamas į tą didingą manifestaciją.

Dar daugelis yra gyvų lietuvių, kurie prisimena, kaip entuziastingai buvo rengiamasi ir dalyvauta Lietuvių Dienoje Pasaulinėje parodoje New Yorke 1939 m.

Ir dabartinė paroda vyksta toje pačioje vietoje, bet ne tomis pačiomis sąlygomis. Lietuva, kuri tuo metu parodoje turėjo savo paviljoną kaip nepriklausoma valstybė,

dabar atstovaujama tik laisvėje gyvenančių savo tautiečių. Todėl svarbu, kad tasai atstovavimas ir dabar būtų gražus ir įspūdingas ir parodytų, kaip lietuviai rūpinasi savo Lietuva: kad, nežiūrint fakto, jog ji yra už geležinės uždangos ir pati negali įrabilti, jos vardas, jos dainų ir šokių melodijos plačiai nuskambėtų. Tai būtų tikras priminimas, kad Lietuva dar neišbraukta iš pasaulio žemėlapyje.

Tegul tad Singer Bowl stadionas ir bus visų lietuvių susitikimo vieta rugpiūčio 23-ąją! Gražu būtų, jei lietuviai ne tik patys su savo šeimomis atvyktų, bet paragintų ir savo kaimynus, pakviestų savo darbuotojų bendradarbius.

Lietuvių Dienos programa

Sekmadienio programa prasidės vainiko padėjimu prie koplytstulpio 12 val. Po to -- 12:30 val. vyks V. Brizgys laikys mišias už Lietuvą Singer Bowl stadione. 1:30 val. programos dalyvių paradas, kartu dalyvaujant ir įvairioms organizacijoms su savo vėliavomis, palydimas Bostono šv. Petro ir Povilo parapijos orkestro. 2 val. prasideda dainų

ir šokių šventė, kurios pranešėja bus artistė Rūta Lee-Kilmonytė. Angliškai žodį tars Lietuvos Atstovas Washingtono Juozas Kajeckas.

Šventės išvakarėse, rugp. 22 d. 8 val. 69th Regiment Armory, E. 26th ir Lexington Ave., įvyks susipažinimo pobūvis su dainų šventės programos atlikėjais.

Tenai pat įvyks ir krepšinio rungtynės, kuriose varžysis ką tik iš Australijos grįžusi grupė su Rytų Sporto Apygardos lietuvių rinktine. Laimėtojams bus įteikta taurė.

Komitetas pasaulinei parodai ypatingai pageidauja, kad ir šiame parengime netrūktų lietuviškos publikos. Tai būtų ne tik dainų šventės programos dalyvių pagerbimas, bet ir konkretus prisidėjimas, prie jiems rengiamų kuklių vaišių. Iš svečių bus imama \$3, moksleiviai, studentai ir uniformuoti kariai moka po \$2. Salėje telpa 10,000.

Jei kartais pasitaikytų blogas oras sekmadienį, tai toje pačioje įvyktų ir pačios šventės programa vietoje Singer Bowl, kuris yra po atviru dangumi.

Lietuvių Dienos proga Komitetas yra parengęs ženklelių, brošiūrų ir vadovų, kurie jau platinami ir kurių bus galima įsigyti ir šventės metu.

MES VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Šiomet sukako 100 metų nuo puikio satyrininko talentu apdovanuoto lietuvio gimimo. Tokių talentų, kaip Žinoma, lietuvių tarpe kažkodėl taip retai. Praeito šimtmečio gale jis buvo Žinomas ir Amerikos lietuviams, nes buvo Šitupo Lietuviško Balso ir Andziulaičio Vienybės bendradarbis. Tai Antanas Krikščiukaitis, mėgęs slapyvardę Antano iš Bugnų, vėliau sutrumpintą į Aišbė. Gimė 1864 m. liepos 24 d. Paežerio kaime, Vilkaviškio apskr. mirė Kaune 1933 m. spalio 30 d. Marijampolės gimnaziją išėjęs, Maskvos universitete įgijo teisininko diplomą. Vėliau buvo Kauno u-to profesorius ir Lietuvos Tribunolo narys.

Firmas jo rašinys buvo rimto pobūdžio: Matematiškas žemės aprašymas, įdėtas sava pavarde į Basanavičiaus Aušros 1884 m. nr. 6. Kalbėjo apie geografiją. Kitą metų (nr. 7-8) Aušra skelbia jo pavarde straipsnį apie čekų patriotinę draugiją Maticą, turėjusią tikslo, kaip Amerikos lietuvių Tėvynės Mylėtojų draugija vėliau, leisti įvairių mokslų knygas čekų kalba čekams — budinti jų tautinę sąmonę. Sakė: "Čia sveikiausias pamatas žingsnio į priekį, tikro tautinio išsilankstymo ir savito gyvenimo. Sek paskui ir tu, Lietuva!"

Krikščiukaitis-Aišbė, tačiau, mūsų literatūroje geriau žinomas savo sveikos, realistinės satyros vaizdeliais iš mūsų to meto valstiečių gyvenimo.

Artistė Rūta Lee-Kilmonytė ir jos bobutė Liudvika Kamandulienė džiaugiasi laimingai atskridusios iš Lietuvos į Los Angeles, Cal. "Bobutė yra dieviška ir yra labai laiminga pasiekusi Ameriką" - sako Rūta Lee. Pagarsėjusi kino ir TV aktorė Rūta Lee šį sekmadienį vadovaus Lietuvos Dienos programai Pa-saulinėje Parodoje, New Yorke.

MINKŲ RADIOJŲ METINIS PARENGIMAS

Seniausios lietuviškos radijo programos Naujoji Anglijoje 30 metų sukaktuvių metiniam piknikui, rugpjūčio 9 d. erdviame Fair Grounds, Brocktone, susirinko skaitlingos, gražios publikos iš įvairių miestų, miestelių, ir iš Bostono apylinkės.

Septynišias dovanas laimėjo: pirmą dovaną - vienos savaitės atostogas dviem asmenims pulkio: pagarsėjusioj lietuvių Blue Water Manor, Lake George, N. Y. Adirondacks kalnuose vasarvietėj, laimėjo J. Juozevičius iš Chicago; kitas dovanas lai-

mėjo V. Sniulienė iš Dorchesterio, Carol Ann Puchard iš Jamaica Plain, Z. Kiliulis iš Dorchesterio, Regina Twohig iš So. Bostono, Shirley La Prade iš Worcesterio ir Michael Walsh iš Dorchesterio.

Gražuolės "Miss Lithuania of N. E." kontestą laimėjo Joanne Antanėliūtė iš So. Bostono, dr. Juozo ir Onos Antanėlių duktė, jos palydovė buvo Helen E. Kandrotas iš Cambridge.

Sokių kontestus: "Mamiės ir Papės" polką laimėjo: Ona Stankus su Jonu Ūseliu iš So. Bostono; Jaunimo Polka -

Audronė Lapinskaitė su Romu Baika iš So. Bostono, Valso kontestą -- Nijolė Jakavonienė su Henriku Čepu iš So. Bostono, Tango kontestą -- Helen Blekaitis su Bernard Robillard, abu iš Cambridge; Twisto kontestą -- Helen Kandrotas iš Cambridge su Peter Malle iš Avon.

Stėponas ir Valentina Minkai nuoširdžiai dėkoja visiems atsilankusiems svečiam, bilietų pardavėjams ir pirkėjams, kontestantams, -- mieliam bičiuliui, kurio nenuilstamai dirbo visą dieną, kad piknikas pavyktų.

afton tours, inc.

1776 Broadway, New York, N. Y. 10019 PLAZA 7-9595
Cable Address: Aftontours, New York

JAU PATS LAIKAS REGISTRUOTIS AFTON TOURS INC. TVARKOMAI

Ekskursijai į Lietuvą

KURI IŠ NEW YORKO SAS LEKTUVU IŠSKRENDA SPALIO 1 D.

AFTON TOURS, Sonios Sokoloff vadovaujama, išrūpino net 14 dienų viešnagės Lietuvoje. Ekskursija tęsis 21 dienas, pakelyje į Vilnių sustojant Copenhagoje ir Maskvoje. Grįžtant į Ameriką, porą dienų bus lankomasi Paryžiuje ar Londone.

EKSKURSĖJA KAINUOJA \$1,050
Registruojantis reikia sumokėti \$100 rankpinigių.

DEL PLATESNIŲ INFORMACIJŲ PRAŠOMA KREIPTIS Į VIENYBĘ,

GERIAUSIAS
INSURANCE ir REAL ESTATE
PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Dr. Dominiką Kesiūnaitę

į kapus palydėjus

Salomėja Narkeliūnaitė

Tiesiog nesinori tikėti, kad dr. Dominikos Kesiūnaitės nėra gyvos. Jos prisiminimas jos draugų ir bendradarbių tarpe pasiliks, bet jos gyvenimo siūlą pakirto vėžio liga Clevelande šių metų liepos 25 d., o jos palaikus priglaudė to paties miesto Visų Sielių kapinių smiltys.

Dr. Kesiūnaitė, medicinos gydytoja, skaučių veikėja, spaudos darbuotoja, į Ameriką buvo atvykusi 1949 m., kur, 1952 m. išlaikiusi reikalingus egzaminus, gavo teisę ir vertėsi medicinos praktika.

Zinia apie jos mirtį šį liepos mėnesį priminė kitą liepos mėnesį, prieš 20 metų. Tada tai, 1944 m. liepos mėnesį grupelį bičiulių, kartu su dr. Kesiūnaitę, teko nemažai pergyventi, būti kartu, o paskui išsiskirti, kad vėl susitiktumėm Vokietijos DP stovyklose, o paskui jau ir Amerikoje.

Buvo mūsų nedidelė grupė, didžiulima iš Vilniaus, o kiti iš Kauno ir Kybartų: dr. Kesiūnaitė su savo drauge Stefanija Radzevičiūte, operos solistai Juzė Augaitytė, Aleksandras Kutkus su žmona Jadvyga Vencevičaitė, dr. Marija Žilinskienė, jos vyras dailininkas ir jų dukrelė Irena (dabar Kuprevičienė), kybartietis Antanas Matulionis su žmona (Radzevičiūtės ir Žilinskienės seserim) ir šių elučių autorė.

Kybartuose pas Matulionius, subėgę iš Vilniaus ir Kauno, buvome užėmę kambarius ir laukėme bene frontatų atstums į Rytus, kad galėtume sugrįžti į Vilnių. Bet, kai liepos 14-15 dienomis vokiečiai ėmė gaudyti žmones apkasų darbams, o mūsų grupėje dar buvo vyrų, kuriuos galėjo pagauti, tai dr. Žilinskienės ir kt. sumanumo dėka gavome vagoną, į kurį susikrovę savo greitaisiomis sumestus daiktus, liepos 16 d. pasileidome į Vokietiją. Kadangi Viena buvo tarp tų miestų kurių tuo metu nebombarduota, tai nutarėme ten ir vykti. Vienoje atsiradome po 24 valandų kelionės greituoju traukiniu.

Šitai ir prasidėjo mūsų gyvenimas už tėvynės ribų. Netrukus išsiskirstėme ir iš Vienos. Dr. Kesiūnaitė atsiskyrė pati pirmoji -- ji gavo gydytojos paskyrimą į Tūringiją ir apsigyveno Weimare, iš kurio ji vėliau turėjo išskubėti, alijantams tą miestą ir sritį perleidus sovietams.

Vėliau dr. Kesiūnaitės kelias Vokietijoje pasuko į didžiulę pabaltiečių stovyklą Hanau, netoli Frankfurto,

Dr. Dominika Kesiūnaitė

amerikiečių valdomoje zonoje. Iš tenai ji ir į Ameriką atvyko.

Pažįstant dr. Kesiūnaitę iš Vilniaus, kur jinais vokiečių okupacijos laikais dirbo ligoninėje ir akušerių mokykloje, darbavosi su skautėmis, vėliau šių elučių autorei tekdavo ją matyti ir Vokietijoje, kur ji labai aktyviai reiškėsi skautiškoje veikloje, iš jos pasitraukusi tik jau Amerikoje 1956 m.

Paskutinį kartą dr. Kesiūnaitę teko sutikti prieš porą metų Clevelande, kai tenai rodžiau savo filmus. Ji taip ilgesingai žiūrėjo to jai pažįstamo ir mielo miesto vaizdus ir džiaugėsi, kad aš pirmoji iš tos mūsų grupės, 1944 m. kartu palikusios Lietuvą, turėjau progos apsilankyti Vilniuje.

Ir kas galėjo pamanyti, kad po poros metų štai teks rašyti šiuos atsisveikinimo žodžius.

Kaip 1944 m. liepos mėnesį jinais atsiskyrė iš mūsų grupės pirmoji iš Vienos, taip dabar po dvidešimt metų -- ir vėl liepos mėn. -- ji vėl atsiskyrė iš mūsų grupės pirmoji ir jau atsiskyrė amžinai.

Kesiūnaitė buvo gimusi 1903 m. rugsėjo 17 d. Orenburge, Rusijoje. Medicinos mokslus baigė Lietuvoje, gilinno Berlyno, Berno, Budapešto ir Paryžiaus universitetuose. Jos specialybė buvo moterų ir vaikų ligos.

Skautiškoje veikloje Kesiūnaitė dalyvavo nuo 1916 m., ilgainiui dirbusi vyr. skautų štabe, vadovavusi visai eilei skaučių ir jų vadovių stovyklų, organizavusi skautiškus vienetus, spaudą, dalyvavusi tarptautinėse konferencijose ir stovyklose, ėjusi įvairias vadovaujančias pareigas, 1952-54 buvusi vyriausiąja skautininke.

THE

Tel TAYtor 7-9842

Arlington

385 Arlington Ave.
Brooklyn 8, N. Y.

Restaurant
Ona ir Jonas Valaičiai

LIETUVIŠKOJE CHICAGOJE

* KIPRAS BIELINIS, Lietuvos socialdemokratų partijos senas veikėjas, buvo atvykęs iš New Yorko paviešėti Chicagoje.

* Š. AMERIKOS liet. krepšinio rinktinė Chicago sugrižo rugpiūčio 15 d. Rinktinė Australijoje laimėjo 24 rungtynes ir 1 pralaimėjo. Rugpiūčio 21 d. Toronte ši rinktinė varžysis su Kanados olimpinė rinktinė, o rugpiūčio 22 d. New Yorke rungtyniaus su R. Apygardos Lietuvos rinktinė.

* ANTANAS GINTNERIS, įvairių organizacijų korespondentas ir vienas iš žurnalistų organizacijos veikėjų, rašydamas apie L. Vyčių choro koncertą Naujienų rugpiūčio 14 d. laidoje surado naują lietuvišką organizaciją. Jis čia mini Lietuvos Vyčių Sąjungą, kurią angliškai vadina -- Lithuanian Knights of Columbus. Tokių organizacijų lietuviai nebūna -- tebėra tik Lietuvos Vyčiai (angliškai Knights of Lithuania). Gerai, kad žmogus mėgsta daug rašyti, bet blogiau, kuomet rašo apie nežinomus dalykus.

* MUZIKOS ŽINIOS pasirodė su nauju -- dvigubu numeriu (Nr. 3 -- 4) dar už 1963 metus. Kaip paprastai, kartu su šiuo numeriu yra ir priedų -- įvairių gaidų. Šį žurnalą redaguoja Juozas Kreivėnas.

* LAISKAI LIETUVIAMS žurnalo naujas (Nr. 7) jau pasiekė skaitytojus. Šiame numeryje plačiai rašoma ir apie lietuvišką spaudą. Talpinama Kęstučio Trimako, S. J. pasakaita, skaityta spaudos ir radijo darbuotojų suvažiavime pas Bachūną. Duodama pasisakymų trupinių ir šiaip minčių apie mūsų spaudą. Pažymėtina, kad šis žurnalas spaudos reikalus nagrinėja žymiai kultūringiau bei nuoširdžiau negu dauguma kitų mūsų leidinių. Tarp dvylikos žurnale patalpintų liet. laikraščių pavadinimų vinječių yra ir Vienybės. Žurnalas yra puikiai iliustruotas ir gerai techniškai tvarkomas. (Redaguoja -- K. Trimakas, S. J.)

* "MŪSU DOMAS" (Mūsų Mintys) -- tokiu vardu neseniai Chicagoje pradėjo eiti latvių mėnesinis žurnalas, kurį redaguoja ir leidžia jaunas latvis -- Hugo B. Atoms. Trečiame šio žurnalo numeryje yra talpinamas Eduardo Miezėlaidžio eilėraštis, 3 Lietuvoje gyvenančių lietuvių dailininkų dailės darbai, vieno lietuvių apsakymo vertimas, minima visa eilė dabartinėje Lietuvoje išėjusių mokslo darbų. Šiaip, atrodo, žurnalas stengiasi supažindinti skaitytojus su kultūrine veikla šių dienų Latvijoje bei kitose Pabaltijo valstybėse. Leidėjas žurnalo metrike jo pobūdį nusako taip "Latvian monthly for the exchange of free thoughts."

ARGI NE TAIP? -L. Valiukas iš Los Angeles, Cal. (kairėje) rezoliucijų JAV Kongrese organizatorius, atsilankė į Vyčių koncertą Chicagoje rugp. 7 d. Jo aiškinių pertraukos metu klausosi architektas J. Mulokas (dešinėje) ir vytis iš Dayton, Ohio, S. Bučmys. V. Zalatorius modr.

18 METŲ LIETUVOS VEIKLOJE

Kun. J. Jutt-Jutkevičiaus pranešimas

Su šiuo seimu baigiame 18-tus metus Lietuvos Reikalų veikloje. Per tuos metus daug padarėme Lietuvos ir jos žmonių naudai. Per paskutiniuosius metus veikla buvo tokia:

	1963	1964
Biuletėnių paruošta	13	11
Laiškų biuletėniuose pažymėta	435	239
Biuletėnių išsiųsta	3,870	3,420
Pavardžių ant "mailing list"	140	159
Laiškų ir atviručių parašyta	apie 23,654	apie 18,097
Atsakymų gauta	apie 5,140	apie 3,957

Iš šios statistikos galime sekančias pastabas padaryti:

- 1 -- Mažiau padarėme už praėjusius metus, bet visgi veikla labai gera. Vien tik už pašto ženklelius praleista virš \$800,00.
- 2 -- Daugiau narių turime kurie rašo laiškus -- 159 t. y. 19 daugiau negu pernai.

Kuopos, kurios turi veikiančias komisijas ir kurios raportus atsiuntė yra: Philadelphiaje, Pittsburghe, Bayonne, N. J., Amsterdam, N. Y., Los Angeles, Cal., Athol, Mass., Worcester, Mass., Detroit, Chicagoje, Ansonia, Conn., S. Bostone, Newark, Dayton, Ohio.

Sios kuopos atlieka labai gražų darbą Lietuvos naudai ir gailla, kad kitos kuopos neprisiideda. Tik tada, kada visos kuopos veiks galėsime turėti milžiniškus rezultatus.

Komisijos pirmininku per praėjusius metus buvo Jonas Andriūška iš Worcesterio. Jam į pagelbą atėjo Aleksandras Kardokas irgi iš Worcesterio. Jie abu parašė 669 laiškus. Kaip pirmininkas Jonas Andriūška parašė reikalingus laiškus vyčių vardu, paskatino kitus dirbti ir kalbėjo apie komisijos svarbą kuopoms ir kitiems. Man kaip komisijos garbės pirmininkui teko parašyti 834 laiškus bei atvirukus.

Biuletėnius galime paruošti ir išsiųsti tik tada, kada gauname pakankamai iškarpy bei straipsnių, kurie mums parodo kam ir kaip laiškus siųsti. Be jų negalima žinoti, kiek ir kam laišku reikia rašyti. Ačiū Dievui, kad nemažai iš komisijos narių atsiuntė tas svarbias žinias. Tie, kurie daugiausia atsiuntė yra: Pranas Vaškas iš Newark, N. J., Antanas Yuknis iš Chicago, V. Višnauskas iš Gardner, Mass., L. Valiukas iš Los Angeles, Calif.

Jiems nuoširdžiai dėkojame ir tikimės kad visi kiti seks jų gražiu pavyzdžiu ir atsitys tas iškarpas, iš laikraščių ar žurnalų.

Komisija kėlė Lietuvos nepriklausomybės klausimą ir lietuvių vardą svetimtaučių tarpe kiekviena galima proga, pavyzdžiui: per savo patrono Šv. Kazimiero šventę, per Tragisėjų Dienų minėjimus ir per Pavergtųjų Tautų Savaitę. Darė spaudimus, kad Kongresas įsteigtų Pavergtųjų Tautų Komisiją, bet iš to nieko neišėjo, todėl kad mūsų krašto Valstybės Sekretorius Dean Rusk buvo priešingas. Kadangi šiais metais Prezidentas Johnson paskelbė Pavergtųjų Tautų Savaitę, parašėme jam daug padėkos laišku. Norėjome jam pažymėti, kad lietuviai įvertina jo toki žygį. Komisija per visus metus rėmė darbą, kuri dirba Kalifornijos Komitetas kuris Kongrese turi 61 rezoliuciją, reikalaujančią, kad Lietuvos klausimas būtų iškeltas Jungtinėse Tautose, išrodo, kad tos rezoliucijos nebus Lietuvoje šiais metais svarstomos, nes Valstybės Departamentas mano, jog pasekmių neturės. Tačiau stengėmės duoti tiek paramos, kiek galėjome.

Šiandien Lietuva kenčia. Prieš visus teisingumo principus jos laisvė buvo žiauriai nuo jos atimta. Ji laikoma po Sovietų letena. O visgi ji turi nuo Dievo teisę gyventi laisvai ir nepriklausomai. Jei kitos tautos mažesnės ir ne tiek kultūringos, gali laisvai gyventi, tai juo labiau Lietuva turi to teisę. Čia yra moralinis dalykas. Už tai mums Lietuvos reikia kelti Lietuvos klausimą, visokiais galimais būdais. Lai pasaulis žino, kad sovietai yra kalti, kad jie privalo išeiti iš Lietuvos kuo greičiau. Už tai kelkime savo balsus, rašykime laiškus, darykime, kiek tik jėgos leidžia.

...jie nori, kad Vienybės nebūtų

K. A. Girvilas iš Chicago, Vienybės bendradarbių suvažiavimo proga atsiuntė \$18 auką ir savo laiške rašo:

Jaučiu tikro ir didelio pasitenkinimo gavęs Jūsų kvietimą ir tą Jūsų dėmesį man išreikštą laiku aukštu įvertinimu ir didele garbe.

Labai mane domina Vienybės varomas baras ir visada regiu jo priekyje didį Juozą Tysliavą, kurio nutiestuose keliuose veikiate Jūs ir Jūsų sūnus. Gražiai tikroviškai tas radosi sudėta Lietuvių Enciklopedijoje XXXI tome, ir tas kiekvienam doram lietuviui teikia pasididžiavimo. Dėl to poeto Tysliavos iškeltas švyturys turi toliau degti, jo šviesa turi spindėti. Vienybė turi eiti.

Mano vaidmuo toje veikloje yra mažas. Senas esu, turty neturliu, lietuvių veikloje nesu kokios pozicijos išsi-

dirbęs, ir jaučiu, kad Vienybės reikaluose negalėčiau ko reikšmingesnio atlikti. Laikraščiams reikia Tysliavų, kurie, kaip velionis Juozas, savo gabumais, savo energija ir savo ryžtu eity pirmyn ir visas kliūtis įveiktų. Čia reikia jauno žmogaus. Todėl ir mano dalyvavimas vienybės suvažiavime nebūtų reikšmingas, o keliauti amerikinius atstumus yra nemazos išlaidos.

Nė kokiu pasiūlymu Vienybės politikai ar jos ekonomikai negalėčiau padaryti. Bene sunkiausias reikalas yra grumtynės su varžovais. Kiti laikraščiai, manding, visada daro ką galėdami, kad Vienybės žlugytų, nes iš to viena kita prenumerata ar aukotojas jiems tektų. Laikraščio turinys ar jo politika nei Dirvai, nei Naujienoms nerūpi; jie nori, kad Vienybės nebūtų,

o jie galėtų triumfuoti. Nebūdamas profesionalas laikraštinkas, nežinodamas ir nenumanydamas, kaip tokiais atvejais veikiama, negalėčiau ko pasiūlyti ar ko pats padaryti. Čia, rodos, reikės jaunesnių jėgų.

Dar toks supratimas. Iš prenumeratos laikraščiu dabar sunku laikytis. Reikia gauti aukotojų, organizacijų ar biznio parama. Anais laikais Lietuvos valdžia rėmė lietuvių spaudą užsieniuose. Dabar ten rusų užmačios viešpatauja. Ir todėl aniems musiesiems varžovams praveru, kad Vienybės visai nebūtų. Ar nebus taip, kad reikės rasti kurio nepaprastu būdu, išimties keliu Vienybėi atsispirti ir jos darbui toliau išlaikyti. Reikia rasti turtuolis, kuris savo turta testamentu užrašytų Vienybėi. Tai būtų keletiemis metams patikrinimas. To bene yra buvę kitiems Chicago laikraščiams. Arba reikia rasti vėl Juozą Tysliavą, kuris ant savo pečių Vienybę neštų. Vadinasi, rinkty Vienybėi lėšas važinėdamas po Amerikos lietuvių. Gi sakoma, yra tūkstančiai lietuvių tiek pasiturinčių, kuriems paaukoti šimtinę -- niekis. Gavus tokių 50, Vienybės deficitas išsilygintų. Tik tam reikia J. Tysliavos.

SANTRAUKA

1. Kova su konkurentais: išvermė.
2. Vien prenumerata negalima remtis.
3. Reikalinga organizacinė bei biznio atrama.
4. Reikia gauti vėl J. Tysliavą arba jam atstoti kolektyvą.
5. Gauti 50 rėmėjų, įmakančių po \$100.
6. Gauti gerą patikimą. Poniai V. Tysliavienėi geriausi linkėjimai ir giliausia pagarba.

K. A. GIRVILAS

* ZINA JŪRĖNAITĖ ir Teresė Janušaitytė, dvi jaunos lietuaitės iš Chicago, neseniai apsilankiusios Lietuvoje, rugp. 20 d. atskrido į New Yorką ir dalyvaus lietuvių dienoje Pasaulinėje parodoje. Savo dukros patikinti Kennedy aerodromą buvo atvykusi p. Jurėnienė.

VIENYBES BENDRADARBIŲ SUVAŽIAVIMAS

IVYKSTA

Šeštadienį, rugpiūčio 22 d.

PRADŽIA 10 VAL. RYTO

Pranešimus padarys: Vienybės redaktorius Vyta. Širvydas, red. Edvardas Šalaitis, Pranė Lapienė, Vyta. Zalatorius, S. Narkėliūnaitė, V. Tysliavienė. Ir Vienybės bendradarbiai GERNAKALIS su specialiu pranešimu.

POBŪVIS IR VAISĖS

NUO 2 VAL. PO PIETŲ

VIENYBĖ MALONIAI KVIEČIA DALYVAUTI RĖMĖJUS IR SKAITYTOJUS.

SUVAŽIAVIMAS IR POBŪVIS VYKS

VIENYBĖS PATALPOSE.

VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukštys in 1886

is published weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y. Tel.: APplegate 7-7257. Executive Editor: Valerie Tysliava; Editor: Salomėja Narkelionaitė; Senior Editor: Vytautas Širvydas; English Editor: Demie Jonaitis; Associate Editor: Edvardas Šulaitis. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Three weeks' notice is required to change a subscriber's address. Advertising rates on application. All rights are reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts submitted are subject to editing.

MES

VYTAUTAS ŠIRVYDA

Atkelta iš 4 psl.

mo. Ypač vykęs apsakymėlis "Brička," tema, kurią amerikiečiai vadintų "Keeping up with the Joneses" rusies. Ji įdėta 1892 metais išėjusiame rinkinyje "Kas Teisybė Tai Ne Melas" ir pakartota Brazdžionio redaguotoje, Draugo išleistoje Lietuviškos Prozos Antologijoje (1957 m.). Gaila kad Aišbė, pasukęs profesinę teismų ir teisės sritin, užmetė toliau vystyti satyriko gabumą, kurį turėjo.

Lenkai visur mini 600 metų sukaktį Krokuvos universiteto, kurį 1364 metais įkūrė Gedimino Zentas, karalius Kazimieras Didysis. Ta aukštoji mokykla, pavadinta akademija, veik išnyko po jo mirties. Atgaivino ją Jadvyga, norėjusi, kad apkrizdytai Lietuvai čia būtų rengiami kunigai. Jai anksti mirus, universitetą atnaujino ir amžiams sustiprino Jogaila (1400 m.). Kol universitetas neturėjo teologijos fakulteto, Jadvyga siuntė Lietuvoje gimusius jaunos bajorus kunigais mokyti į Pragos u-tą, įkurtą 1348 metais. Kiek jų buvo ir kas jie — žinių nėra. Universitetą Lietuvai įkūrė Vilniuje karalius Steponas Batoras 1578 metais — tai yra, jau gerokai po Lublino unijos. Krokuvos universitetas, be abejo, turėjo santykių ir veikė lietuviams, bet kažin, ar turime plunksnų tam dalykui nušviesti. Neseniai miręs senas amerikietis, poetas Jurgelionis, trumpai pasimokęs Krokuvos u-te, susidomėjo kalbotyra ir dr. Šliūpo žurnalui Laisvoji Mintis pateikė įdomų straipsnį apie Paneemunėlio lietuvių tarmę. Gaila, kad toliau savo "krokuviško" pamėgimo netobulino.

Girnakalis

IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

Tegyvuoja Nepriklausomoji!

Vlika renka svarbaus posėdžio

Tarybinė taktika maždaug tokia: antrojo pasaulinio karo metu ištrūkusių geru žodžiu neminėti. Reiškia — arba apie juos visiškai tylėti arba minėti tik bloguoju. Bet, kai pabėgėlis numiršta, tada, jei būna reikalo, jo atminimą šiek tiek aptaiso, kad būtų tinkamas naudoti, — ir štai jums naujas didelio masto tarybinis žmogus, Ryškus pavyzdys buvo Vincas Krėvė. Jis irgi buvo neminimų ar plūstamųjų kategorijoje. Bet po mirties, dėl atsargumo pridėdant pastabą apie jo pažiūrų ribotumą, jau Tarybų Lietuva turi didelį rašytoją Vincą Krėvę.

Tą patį taikome nepriklausomos Lietuvos reikalui ir matome, kad ir apie ją tarybininkai arba tyli arba mini bloguoju. Reiškia, mūsų Nepriklausomąjį tebėra gyva! Jos gyvybę jaučia tie, kur laukia jos mirties.

Sena bobutė vaikams pasakoja apie pikta pamotę ir gerą našlaitelę, vieną visada tik gerą, kitą visada tik blogą. Būtų geresnė pasaka, jei iš pamotės nedarytų velnio, o iš našlaitelės — angelo, nes paprastai ir vienoje ir kitoje glūdi žmogus (žinoma, gal vienas žmogus giminė velniui, kitas — angelui). Tarybinė bobutė nepriklausomą Lietuvą vaizduoja pikta pamote, o tarybinę Lietuvą — gerą našlaitelę, vieną — velniui, kitą — angelui. Ir baisiai pyksta, kad ta pasaka netikime.

Tarybinė spauda pranešė apie Dariaus-Girėno palaikų suradimą. Kad tie palaikai buvo paslėpti, gal ir gerai, o gal ir negerai. Bet kad jie buvo paslėpti per dvidešimt metų ir visiškai sunyko, tai jau tikrai negerai. Suradimo proga Lietuvoje buvo iškilnių su prakalbomis ir su laikraščių straipsniais. Buvo pabrėžta, kad Darius-Girėnas buvo gerai vyras, beveik bolševikas, tik buržuazinė Lietuva nebuvo gera, nes Dariaus-Girėno žygio neparėmė pinigai.

Dariaus-Girėno žygis buvo lietuvių išėivių žygis. Klausimas: ar dabar tarybinė Lietuva išėivį remia? Gal tada ir lietuviškoji protarybinė spauda išėivijoje yra remiama?

Mano žiniomis, nei protarybinė lietuvių spauda, nei kiti išėivių žygį arbiai išėivynės, nėra finansuojami. Kokia Laisvė greičiausiai įsižeis, jei ją tėvynėje palaikytų tokia išėivusla. Buržuazinė Lietuva kai kur išėiviams statė mokyklų. Ar tarybinė Lietuva pvz. Brazilijoje galėtų pastatyti lietuvišką mokyklą?

Dar žodėlis: ne visos išėivių lietuvių grupės rėmė Darius-Girėną. Kur tada buvo visa kairioji pusė, jų tarpe ir tarybinės santvarkos simpatikai?

O dabar visi tariasi turį teisės kalbėti ir Lietuvą kaltinti. Su kokiais jausmais Tiesos informaciją persispausdina Vilnis su Laisve?

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas renka svarbaus posėdžio — taip skamba laikraščių antraštės. Kas tai? Gal priartėjo išlaisvinimas? Gal kovoje už išlaisvinimą įvyko kažkas labai svarbaus? Kas tai?

Nieko ypatingo. Susirinkus Vliką sudarančios grupės ir dalinsis kėdės. Posėdis svarbus tik Vliko dalyviams, Katras neapsižiūrės, tam paliks tokia kėdė, iš kurios kelias į būsimuosius ministerius gali būti užkirstas. Vliko įstaigoje "svarbu" yra ne tiek išlaisvinimas, kiek tos kėdės. Vlika dalina kažką, ko dar neturi ir kažin ar turės. Ne mėnesiais, bet metais trunka derybos, kai kas nusipelno tautai vien tuo, kad turi kantorybės tas derybas vesti, nuomonių skirtumus derinti.

Iš tiesų tai ne grupių sąstatas ir sėdimos vietos yra Vliko veiklos esmė ir prasmė. Būtų nedidelė klaida pasakius, kad Vliko vyras paklydo, kad jie nėra tinkami išlaisvinimui vadovauti. Jie neturi drąsos sudėginti grupių memorandumus ir partijų derinimo protokolus ir, pelenais pasibarstę galvas, pili-grimais vykiti atgalotai už nusidėjimus. Už nusidėjimus prieš tautą, prižadėjus vaduoti ir pažadų netesinti.

Nėra tikėjimo į pirklius, yra tikėjimas į pranašus.

"Iki pasimotymo"

Tokiu pavadinimu Lietuvoje išėjo Liunės Janušytės feljetonų rinkinys. Tarybinė spauda apsidžiaugė, kad Liunė demaskavo buržuazinę Lietuvą. Na, sakau, žiūrėstu, kaip demaskavo, nes nepriklausomos Lietuvos laikus pats gerai prisimenu, o be to, palyginimui teko pažinti bent kelis kraštus, įskaitant ir vieno metų tarybinės santvarkos pažinimą.

Tai gi, perskaičiau Liunės Janušytės feljtonus, kur ji "demaskavo" buržuazinę Lietuvą, ir labai supykau. Demaskuok, bet ne šmeižki!

Ir nutariau: kreipiuosi į mūsų pusėje gyvenančius feljetonų rašytojus. Susimildami, padėkite atskaityti Liunė Janušytei už nuopelnus. Manųčiau, kad būtų geriausiai atmokėta, jei kas "demaskuotų" Liunę taip, kaip ji "demaskavo" Lietuvą. Apte Liunę būtų gražaus skaitymėlio.

Naujos patarlės

Štai kelios naujos "patarlės": Išimylėjęs, kaip Širvydas Narkelionaitė; Giria, kaip Tysliavienė Morkų; Kala melus, kaip Girnakalis; Giriasl, kaip Vienybės ir Tėvynės

Tęsiama 5 psl.

Užsienio politika ir JAV rinkiminė kampanija

Tik krizės padėtyje ir karo viduryje Amerikos žmonės sutiko atiduoti savo teisę vesti debatus apie užsienio politiką rinkiminės kampanijos metu. Beleškodami balsuotojų ir partijos atstovų palaikymo, respublikonai kelia užsienio politikos klausimus savo puolimuose prieš demokratų administraciją, prezidento Johnson vadovaujamą.

Buvęs viceprezidentas Nixon ir senatorius Goldwater bei gubernatorius Rockefeller yra kritikavę dabartinę JAV politiką Tolimuosiuose Rytuose ir Lotynų Amerikoje. Jų nuomone, demokratų administracija nedaro visko, ką turėtų daryti Vietnam; jos politika Kuboje nesanti pakankamai griežta, kaip turėtų būti ir t. t.

Iš savo pusės Goldwater taip pat kėlė klausimą dėl mūsų raketų programos efektingumo ir kaltino Gynimosi sekretorių McNamara, kad jis per daug pasitiki nepakankamai išmėgintomis raketomis žmogaus valdomų

bombonešių sąskaiton. Šis kaltinimas buvo administracijos atsakymas su skaitmenimis, kurie parodė, jog JAV atominė pajėga yra žymiai stipresnė už Sovietų Sąjungos.

Kaip dažnai atsitinka rinkiminių metų metuose, šis kaltinimų pasikeitimas ir juos administracijos atsakymas turi tendencijos įnešti sąmyšio ir kartais jie gali užsienio stebėtojams atrodyti allarmuojantis. Jie gali pamiršti, kad JAV išgyveno panašius karštus pasikeitimus tarp Eisenhower administracijos ir demokratų kandidato į prezidentus John F. Kennedy 1960 m.

Tuo metu senatorius Kennedy kalbėjo apie rimtą "raketų trūkumą" mūsų krašto gynybai ir rimtą JAV prestižo mažėjimą užsienyje. Nežiūrint į iškeltų punktų rimtumą tada ir šiandien, Amerikos žmonės žino iš patyrimo, kad nors ir kaip rimtai ir karštai rinkiminių metų kova yra vedama laikraščiuose, per televiziją ir

radiją, susirinkimuose, dieną po rinkimų kraštus susivienys ir stovės naujai išrinkto prezidento užnugaryje. Tai ši yra tautinių šio krašto debatų svarba ir reikšmė. Pozicijos yra nusakytos ir partijos duoda visą svorį ir palaikymą, o tačiau žmonės su savo slapto balsavimu turi galutinį žodį.

Prezidentas Johnson gana gerai pažįsta reikalą, kaip užsienio klausytojams išaiškinti, kad jie suprastų Amerikos rinkimines kovas. Jis kalbėjo New Yorke žinių leidėjams ir perspėjo užsienio draugo ar priešo atžvilgiu: "Šiais metais," jis pasakė, "neleiskit nei draugui nei priešui užsienyje klaidingai suprasti diskusijas vietoj augančio skilimo, konflikto dėl programų vietoj konflikto dėl principų, politinius skirtumus vietoj politinio paralyžiaus."

Prezidentas taip pat perspėjo savo tautiečiams, kurie eina į didžiules namines pratybas ieškodami balsų:

"Tegū tie namie," jis perspėjo, "kurie dalyvauja didžiulėje demokratinėje kovoje, atsimesna, kad pasaulis yra jų klausytojai, kad puolimas senos politikos reikalauja atsakingo naujų galimybių pasiūlymo, kad mūsų saugumo protegavime partizaninė politika turi paklusti tautiniams būtinumams."

AMERICAN COUNCIL

Po ilgų metų spaudimo, Maskva pagaliau pradėjo išleisti Argentinijoje ir Paragvajų gimusius rusus grįžti tėvynėn, nes tėvų krašte gyvenimas pasirodė neįmanomas. Sakoma, kad 1950-1960 metų laikotarpio iškilmingomis ceremonijomis Sovietijon buvo išlydėta nemaža Sovietijoje gimusių rusų su jų Pietų Amerikoje gimusiais vaikais. Dabar visi patylomis grįžta "namo" ir džiaugiasi. Spauda tačiau nedaug rašo, nes nenori sukliudyti progoms dar tebesantiems Sovietijoje laimingai sugrįžti.

Z. Jankauskas
mums rašo:

Dėkoju už kvietimą dalyvauti Vienybės bendradarbių suvažiavime rugp. 22 d.

Man baigiant 79-uosius metus jaučiuosi, kad suvažiavime mažai kuo galiu būti naudingas. Spaudai mano darbas jau atliktas. Dabar su įdomumu seku jaunesnių rašytojų sveikus straipsnius ir polemikas ir to man užtenka.

Vietoj asmeniškai dalyvavęs slunčiu savo "užvaduo-tojų" — \$10 auką. Mano piniginiai ištekliai labai riboti ir mažai pagelbos Jums tegaliu suteikti. Bet, jei būčiau praturtėjęs, kaip kiti lietuviai, tai aš vienas padengčiau Vienybės deficitą.

Tikiu, kad suvažiavę bendradarbiai ir rėmėjai suras būdus Vienybės finansinius reikalus išspręsti ir laikraščio leidimą toliau tęsti. Visiems suvažiavusiems Vienybės reikalais linkiu geriausias sėkmės.

ZIGMAS JANKAUSKAS
Philadelphia, Pa.

Paminklinis akmuo neseniai pastatytas Kristijono Donelaičio gimtinėje, minint jo gimimo 250 metų sukaktį. Prie paminklo susirinkę Kybartų K. Donelaičio vardo mokyklos moksleiviai.

Apžiūrėjo Baltijos jūrą

Penkių valstybių mokslininkai iš 11-kos laivų baigė 12-kos dienų apžiūrą senutės Baltijos jūros 163,000 kv. mylių (Kalifornijos didumas). Kolektyvini darbu atliko švedai, suomiai, lenkai, sovietai ir rytų vokiečiai. Nežinoma, ar sovietų būryje buvo lietuvių. Tirta vandens sūrumas, šiluma, deguonio kiekis, ir 65-100 pėdų gilumo srovės. Šitokios informacijos naudingos ypač žvejams. Tyrimas planuotas 1939 metais, bet karas ir politika sutrukdė. Pradininkai švedai, suorganizavę Baltijai tirti komitetą. Baltijos jūra turi 1,100 mylių ilgio ir 185 mylių pločio. Gana sėkli, nes vidutinis gilumas siekia 200 pėdų. Giliausia vieta ties Stockholmu — 1500 pėdų.

Brazilijoje gyvenęs dr. E. Draugelis susirašinėja su Prancūzijos apsigyvenusiu E. Galvanusku. Patyręs, kad šis Bendruomenės linkis "koncentruotai veikti ypač kultūros srityje." Išėivija, jo nuomone, (kurios prisilaikė ir vėlonis M. Biržiška), nėra Lietuvai išlaisvinti

veiksny. Laisvės atgavimas, sako, pareiškias nuo pačios tautos, jos atsparumo ir tarptautinių santykių eigos. Mintys gana "vienybiskos."

Afrikoje, Pietų Rodezijoje kaip katalikų misionierius jau kelinti metai dirba jezuitas broliukas chicagietis S. Tamkavičius.

Bendruomenės centro valdyba sako: "Nemaža finansinė našta yra Pasaulio Lietuvių archyvo išlaikymas." Kodėl nepasiteirauja apie prelatą M. Juro lėšomis pastatytą Putnam, Conn., namų Alką?

Katalikų jaunimo žurnalo Atelties administracija anuotyk skundėsi, kad apie 500 skaitytojų vis dėsia atsilyginti prenumeratą. Vienybės leidėja sakosi turinti tokių dėsintinkų apie 700. Šitokiu dėsiniu spaudos pažangos dėsintinkai nepaspartina! Tat, subruskit, žemaičiai, subruskit, aukštaičiai, subruskit visi lietuviai skaitytojai!

Draugas paskelbė nuotrauką pirmojo savo pikniko, kuriame tedalyvavę "vien laikraščio štabas ir artimiausi bendradarbiai" (apie 30 žmonių), nes to meto Amerikos lietuvių visuomenės nuotaika buvo tiek "prieš kunigišką", kad nebuvo drįstama lietuviško katalikiško laikraščio vardu organizuoti pikniką. Bet dalykai jau kito. Iš Lietuvos nuo karo audrų atvykęs A. Rimka netrukus įspėjo, kad katalikų pusėje vyksta energingos organizacinės pastangos: organizuojama jaunimas, darbininkai, moterys moksleiviai. Netrukus, sakė, tautininkai ir socialistai būsią užgožti. Ugniakalniu pasireiškė kun. F. Kemėšis. Jau 1915 metais pradėjo eiti darbininkams Darbininkas, jaunimui Vytis, moterims Moterų Dirva, moksleiviams Moksleivių Keliais, katalikų Susivienijimo nariams Garsas (1917 m.). Kemėšis pabandė leisti ir kultūros žurnalą Pažangą (atsverti dr. Šilūpo Laisvąją Mintį ir A. Rimkos Jaunąją Lietuvą), net juokų Žvirblį, Kemėšis tada buvo

Iš kairės ir iš dešinės

Atkelta iš 4 psl.

Balso redaktorius; Tu kaip Sulaitis, kažkaip be šulo; Susitepęs, kaip Girnakalis; ir t. t. (Žiūr. Nepriklausoma Lietuva š. m. 28 nr.).

Sako, vėlinas padarė receptą, o samogono pasidarė pats žmogus. Taip ir aš pabandyčiau Nepriklausomos Lietuvos pavyzdžiu pasidaryti vieną kitą patarėlę. Štai: Kardelis stena ir įsivaizduoja, kad tai juokinga; Taip sugalando kardą, kad beliko kardelis; ir t. t. O dabar kalbėsime rimtai, nes juokai čia ne koki. Tokios "patarlės" lengvai kurlamos. Nereikia nei fantazijos, nei padorumo, pakanka apjokimo ir paniekos priešams. Net kūrybingi juokų laikraščiai tokių "juokų" vengia. Ir net Draugo "Spygliai ir dygliai" pacitavo vieną kitą ir liovėsi, pasijuto, kaip šuo varlę perkandęs.

Kovos nebijome. Bet nemalonu, kai priešas smunka pasenusio grybo stiliumi.

Carsus katinas

Istorija tokia. Viename Lietuvos kolchoze karvių melžėja į darbą eidama atsivedė katiną. Kolchozo valdžia karvių melžėją už katiną atsivedimą taip žiauriai nubaudė, kad net tarybinė spauda pasipiktino, atėmė mel-

žėjai penkis darbdienius. Tokius pat darbdienius, apie kuriuos antitarybininkai rašo, būk esą nieko neverti.

Mūsų Eltai pagailo (gal melžėjos, gal katinos). Ir Elta į savo biuletinį apie tą katiną parašė graudžiai pamokinantį ir bolševikus demaskuojantį pranešimą. Biuletinį išsiuntinėjo lietuvių spaudai. Spauda biuletinį gavo. Naudojasi kitomis žiniomis, perspausdinėja istoriją apie katiną. Apie katiną, kuris suėdė vargšės melžėjos darbdienius.

Dar pamename, kaip prieš kelis metus Eltos dėka pasaulis sužinojo, kad vienoje krautuvėje palei Jurbarką pritrūko adatų. Tada Chicagos lietuvių spauda šaukė: nėra adatų. Brooklyne ir Clevelande girdėjosi: nėra adatų. Iš Toronto ir Montrealio aidėjo: nėra adatų. Net iš Australijos ir Argentinos atbangavo: nėra adatų. Toje krautuvėje palei Jurbarką jau seniai adatų buvo, bet išėivijos spauda vis tebegaudė: nėra adatų (iš adatos vežimą skaldė).

Žodžiu, kartais Elta moka pralinksminti ir paprasčiausiais niekais. Atrodė, kad neturi rimtesnio darbo.

Akademių mainai

Lenkiją lankė 4 amerikiečiai profesoriai, norėdami nutiesti profesorių akademių mainus. Patyrė, kad lenkai, nežiūrint moderniškesnių prietaisų stokos ir neapgalvotų savos biurokratijos varžymų, dirba naudingus mokslui darbus. Miškų institutas, pavyzdžiui, pagerinęs amerikiečio Schreinerio sukurtą medžių sėklą, kuri, sėjama, išaugintų mišką, kuriame šis syk daugiau pušimalkių. Gražių darbų nudirba ir Nensio nervų institutas Varšuvoje, kurio 14 narių šiuo metu studijuoja Amerikoje. Ruošiama panašiu tikslu amerikiečių profesorių Jugoslavijoje. Gaila, kad panašūs mainai su Baltiją turi eiti per Maskvą, kuri jų neprileidžia.

Londono Times literatūros priedas gvildena taip vadinamus "avant-garde" sąjūdžius literatūroje ir mene. Pas lietuvius Keturi vėjalai buvo toks sąjūdis. Gal ir Skėmos kūrybą čia tektų įskaityti? Avangarde eina nuo tradicijų, nuo įprasto, prie keisto, naujo, "priešakinio." Amerikietis avangardistas Allen Ginsberg straipsnyje "Back to the Wall," cituoja avangardistą ir mūsų Meką. Sako: What's happening now in U. S.? Amazingly enough, MOVIES.... These are the films of cranks, eccentrics, sensitives, individual one man camera one movie — that is to say the work of individuals not corporations... Jonas Mekas is the genius organizer of encouragement and showings....

Prof. Pakštas lietuvius vis ragindavo pasukti istorijos laikrodį šimtu metų pirmyn. Kai kas prikiša, kad respublikonai kandidatu į prezidentus parinko žmogų, norintį laikrodį Amerikai pasukti šimtu metų atgal.

STEBĖTOJAS

DŽ. NERU APIE SANSKRITĄ IR LIETUVIŲ KALBĄ

Džavacharlalas Neru (1889—1964), kovodamas už Indijos nepriklausomybę, ne kartą sėdėjo angli kalėjime. Iš kalėjimo savo dukteriai Indirai jis kartą parašė laišką, kuriame papasakojo apie lietuvių kalbą, artimą sanskritui kalbai.

Duodame ištrauką iš Dž. Neru knygos „Indijos atradimas“.

Siuolaikinės indų kalbos, vedančios savo kilmę iš sanskritu, vadinamos indo-arijiskomis kalbomis. Tai hindi-urdu, bengali, marathi, gudžarati, orija, Asamo, redžastani (hindi atmaina), Pendžabo, sindhi, puštu ir Kašmiro kalbos. Prie drevių kalbų priklauso tamilų, telugu, kanara ir malajalam kalbos. Šitos penkiolika kalbų apima visą Indiją, o labiausiai paplitusi iš jų yra hindi su savo atmaina urdu, kurią supranta net je nekelbantieji. Be šių kalbų yra tik kelios tarmės ir kelios neisvysčiusios kalbos, kurjomis kalba labai nedeliuose rajonuose kai kurios atsilikusios gentys, gyvenančios kalnuose ir džiunglėse. Dažnai kartojama versija, kad Indijoje priskaičiuojama penki šimtai arba daugiau kalbų, — tuščias filologų ir perrašinėjimo biurų valdininkų prasimanymas, nes jie savarankiškoms kalbomis laiko visas tarmes ir visas smulkias šnekas genčių, gyvenančių Asamo—Bengalijos ir Birmos pasienyje, nors kartais šiomis tarmėmis kalba vos keli šimtai arba keli tūkstančiai žmonių. Daugelio šių vadinamų šimtų kalbų paplitimo sfera neišėina už rytinių Indijos pasienio sričių ir kaimyninių Birmos rajonų ribų. Sekdami šių valdininkų metodu, Europoje priskaičiuotume šimtus kalbų ir vien Vokietijoje, man rodos, jų galima priskaičiuoti apie šėlisdešimt.

Tikra Indijos kalbų problema nieko bendro neturi su šiuo įvairalytiškumu. Praktiškai ji užėibigia hindi-urdu, viena kalba su dviem literatūrinėmis formomis ir dviem šriftais. Šnekamojoje kalboje vargu ar yra koks nors skirtumas. Rašte ir ypač literatūrinėje formoje skilimas tarp hindi ir urdu didėja. Buvo bandyta ir bandoma šią skilimą sumažinti ir sukurti bendrą formą, kuri paprastai vadinama hindustani. Hindustani tampa bendrine kalba, suprantama visiems Indijos gyventojams.

Sanskritas, kaip dabar galutinai pripažinta, susijęs su klasikinėmis ir šiuolaikinėmis Europos kalbomis. Net slavų kalbos turi daug bendrų su sanskritu formų ir žakny. Europoje visų artimiausie sanskritui yra lietuvių kalba.

K. PAPEČKYS

IŠ VIENYBĖS PRAEITIS

JUOZAS J. PAUKŠTIS
Vienybės Lietuvninkų leidėjas

J. J. Paukštis rašo:

Tęsinys iš pr. numerio

Jei ir buvo kur kokia draugystė, tai ir ten ant susirinkimų būdavo vartojama lenkiška kalba. Pradėjus «Vienybei Lietuvninkų» aiškinti, kad lietuviams dar nemokant gerai lenkiškos kalbos, neišpuola kalbėti suambryta lenkiška kalba, žmoneliai taip įsierzino, kad apart kenkimo visokiais būdais laikraščiu, ėmė net laiškais grumoti leidėjams, taip kad būdavo kartais net baugu darosi už gyvastį... Vienok ant šito buvo nepaisyta. Nors laikai bėgo labai sunkiai, tačiau povaliai žmonės prie naujos misijos apsirato ir ilgainiui laikraščio padėjimas pradėjo keisties geryn.

Bet su tnomi «Vienybės Lietuvninkų» nesmagumai dar nepaibaigė. Laikui bėgant, tverianties lietuviškoms draugystėms ir parapijoms, prasidėjo nesutikimai parapijonų su kuningais. «Vienybė Lietuvninkų» stoji parapijonų pusėje, ir iš tos priežasties prisiėjo jai dar daugiau nesmagumų nukęsti. Taip kad ir vėl šis laikraštis pasijuto ant krašto pražūties bestovja. Velionis Juozas Paukštys priverstas buvo perleisti «Vienybę Lietuvninkų» į naujas rankas. Perėjus jai į rankas J. J. Paukštis & Co., naujieji leidėjai su nauja energija ėmėsi už darbo ir neužilgo «V. L.» sustiprėjo. Tačiau kas tarp parapijonų ir kuningų vis gi tebetraukė šį laikraštį į vaidus. Prisiėjo dar nauja bėda. Buvo gimę laikraščiai «Garsas» ir «Tėvynė». Si pastaroji, turėdama savo spaustuvę Plymouth'e, Pa. (Krizauskui administratoriaujant) tyčia spaudos darbus darydavo tik už darbo kaštus; poperius, mašiną, juodylą — viskas buvo duodama Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, — taip gi vartojama buvo pamoksluose agitacija; nebuvo nei vienos bažnytinės iškilmės (40 valandų), kad nebūtų vienas pamokslas pašvęstas «Vienybės Lietuvninkų» išniekinimui ir boykotavimui. Biauresni iš tokių pamokslų buvo atpausdinti «Vienybėje Lietuvninkų», tarp kurių vienas labai indomus — kun. Vizgirdo (Žr. «V. L.» N36, 1905 m.). Kalėdodami kuningai, radę laikraštį ant stalo, tuojaus sudraskydavo...

Tokie ir tam panašūs dalykai visuomet ant «Vienybės Lietuvninkų» medžiagiško stovio turėdavo skaudžiai atsiliepti ir atsilieptė. Bet anaipol jos nenužemino visuomenės akyse. Su nedideliu būreliu draugų ir teisingos idėos žmonių yrėmės, iki ant galo jau išsidirbo mūsų visuomenėje didesnis skaitlius vientaučių blaivai protaujančių, kurie suprato, kad laikraščio užduotis yra kiltesnė už smulkius ypatų norus, ir ypatingų vaidų vietą pradėjo užimti sveika principų kritika, ir vien tik išrodinėjimas blogesnių pusių.

Sunkiuosius laikus pragyvenom. Kijant lietuvių tarpe apsišvietimui, mūsų žmonės vis daugyn ir daugyn pradeda pažinti, ką gero jų tautiškam judėjimui yra padaryta gero. Mēs tą matome iš to, kad «V. L.» draugai ir rėmėjai kaskartas daugina. Skaitytojų ir rašytojų skaičius auga, ir duoda mums viltį netolimoj ateity padaryti «Vienybę Lietuvninkų» vienu iš didžiausių ir geresnių lietuviškų laikraščių Amerikoje. To mēs tikimės su pagalba mūsų apšviestėsių viengėnių: sandarbininkų,

«Kijant lietuvių tarpe apsišvietimui, mūsų žmonės vis daugyn ir daugyn pradeda pažinti, ką gero jų tautiškam judėjimui yra padaryta gero. Mēs tą matome iš to, kad Vienybės Lietuvninkų draugai ir rėmėjai kaskartas daugina» — J. J. Paukštis 1911 metais.

skaitytojų ir rėmėjų, kuriems šiose 25-metinėse «V. L.» sukaktuvėse, ikšiolei prie «Vienybės Lietuvninkų» palaikymo prisidėjusiems, sudedame širdinga padėką.

J. J. Paukštis.

Vienybės steigėjas JUOZAS PAUKŠTYS. JO GYVENIMAS IR DARBAS (1861—1906)

Juozas Paukštys gimė 17 d. kovo 1861 m. Naujūninkų kaime, Kaupiškių valsčiaus, Vilkaviškio pavieto, Suvalkų gubernijos. Jo tėviškė buvo nemaža ir gerai pasilaikanti ūkė, kur dabar tebegyvena jojo brolis. Mokinosi Juozas iki 16 metų. Namie išbuvęs po tam dvejus metus, 1878 m. spalį mėnesį iškeliavo Amerikon, kur apsiestojo mieste Shenandoah, Pa., ir dirbo anglių kasyklėse. 1880 m. atvyko į Plymouth'ą, Pa. ir čia iš draugės su And. Ambrasu įsikūrė valgomų daiktų sankrovą («gro-

JUOZAS PAUKŠTIS.
Isteigėjas „Vienybės Lietuvninkų“.

sernią»). Tai buvo pirmutinė šioje apylinkėje lietuviška sankrova. Neužilgo persiskyręs su savo bendru, Paukštys laikė vienas sankrovą. Sunkiai pasidarbavęs kelis metus, Paukštys šiek-tiek prasiėkė ir 1886 metuose inkūrė laikraštį «Vienybę Lietuvninkų». Tais pačiais metais jam pasidarbavus, ypatingai per naujai inkurtą laikraštį, tapo sutvertas «Susivienijimas Lietuvių Amerikoje», išpradžią pavadintas «Susivienijimas lietuviškų draugysčių Amerikoje».

Paukštys gerai vartojo anglišką kalbą ir su taja buvo tikra pagalba visiems naujai atkeliavusiems lietuviams, nesuprantantiems angliškai. Abelnai jis visada drąsiai ir energiška užstodavo už skriaudžiamuosius. Tuomi ingijo visuomenės daugumos simpatiją... Bet kuomet teko įsimaistyti į tarpų platesnių, taip sakant — organizuotų nesutikimų ir skriaudų, Paukštys pasijuto tokiam kėbliam padėjime, iš kurio jau nebegalėjo išeiti iki grabui...

1891 m. atkeliavo kun. A. Burba užimti lietuviškai-lenkišką parapiją Plymouth'e. Lenkai kuningo Burbos, kaip lietuvių-patrijoto, neįsileido nei į kleboniją. Paukštys priėmė kun. Burbą į savo gyvenimą ir davė jam visą užlaikymą. Dėl tos priežasties Paukštys liko intrauktas į tuo tarpu einančią aštrią karę lenkų su lietuviiais. Ta karė dėjo si ant lauko dvigubo fanatizmo: tikėjimiško ir tautiško. Lenkai nei girdėti nenorėjo, kad jų lietuviškai-lenkiškoje bažnyčioj galėtų būti lietuviška kalba šale lenkiškos. Aštrumas priėjo iki to, kad ne

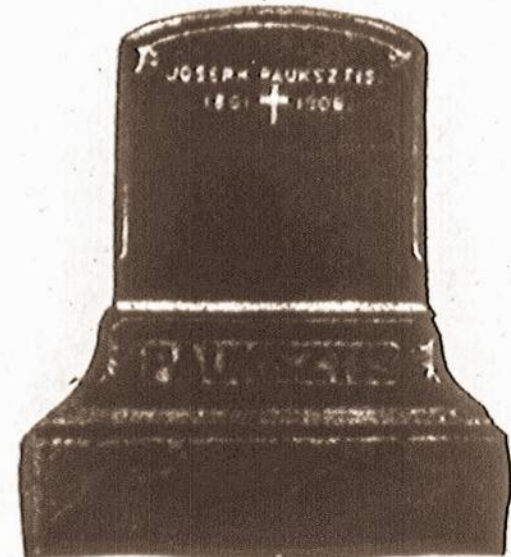
tik-ką klebonijoj įvyko muštynės, bet, galų-gale, lenkai, valdžios nuginkluoti (buvo apsiginklavę karabinais!) ir apmalšyti, savo pagiežą pradėjo pilti ant lietuvių, iškasdami nakčia lietuvių lavonus ir išmesdami juos laukan iš kapinių...

Paukštys, nors kaip lietuvis-tautietis nebūvo fanatiku, bet matė tiesą lietuvių pusėje ir karštai tos pusės reikalavimus palaikė. Už tai jam lenkai atkeršijo ne tik boykotu (nėjo į jo sankrovą pirkt), bet ir tą, ką buvo inėmę ant kredito, neužmokėjo. Dėl tos priežasties J. Paukščio interesai taip nupuolė, kad vos-nevos jis susilaikė nuo bankrūto.

Atsiskyrus lietuviams nuo lenkų parapijos ir įsteigus savo—lietuvišką,—Paukštys tapo išrinktas į parapijos komitetą. Keliems metams praslinkus, ir lietuviškoj parapijoj kilo vaidai, bet jau ne už idėas, o tik už grynai medžiagiškus, piningiškus reikalus,—vaidai parapijonų su kuningu. Paukštys, matydamas tiesą parapijonų pusėje, ir čionai stoji už skriaudžiamuosius. Tie nesutikimai įsitraukė į teismą. Kun. Burba nelaimėjęs teisme, pradėjo keršyti savo priešams kitokiais būdais. Tą savo kerštą beveik išimtinai atkreipė prieš buvusįjį savo geradarį Juozą Paukštį, boykotuodamas jį visokiais būdais. Paukščio reikalai smarkiai puolė žemyn. Prie tokių nelaimių prisidėjo dar buvęs jo geras draugas, lietuvis bankierius, A. Pajaujais, kuris «sukrūtydamas» ir išnešdamas žmonėms apie 40.000 dol., prigavingai išgavo nuo Paukščio «Judge Notice» ant \$500.

Matydamas, kad neįstengs pakelti tų visų nelaimių, Juozas Paukštis pardavė spaustuvę dabartiniams «Vienybės Lietuvninkų» išleistojuoms — J. J. Paukštis ir K. Brazys.

Žmogui nukentėjusiam tokias dides nelaimes, da-gi tankiausiai neteisingai krintančias viena po kitai iš rankų jo draugų—kas gi palieka daryti? Viens iš dviejų: ar palikti greičiaus šį svietį, arba savo rūpestį, negandą skandyti alkoholyje... Ir J. Paukštys, ypatingai nuo to laiko, kuomet susdraugavo su kun. Burba, kurs taip-pat pervirš vartodavo alkoholį, kas-kart vis labiau pradėjo gerti. Dabar, kuomet jo gyvenimas liko ant visados sugriant, jis nei nematė kitokio nusiramavimo būdo. Ant tūlo laiko ingavo dar-gi «Delirium tremens»...

Negalėdama pakelti tų visų nelaimių jo žmona—kiltos, doros ir geros širdies moteriškė—žymiai nyko sveikatoje ir, pasirgusi porą metų džiova, 29 spalį 1899 m., pasimirė. Josios myris skaudžiai atsiliepė ant Paukščio sveikatos ir, niekur nebenusiramindamas, kas yra šiame sviete, laukė kada galės atsigtulti į šaltą žemelę, pas savo draugę... Vasaromis praleisdavo daug laiko ant savo žmonos kapo, sodindamas ir laistydamas žolynus, tikėdamasis neužilgo po jais atsigtulti ant amžino pasilsio. Bet nelaimingojo viltis ir po mirties neįsipildė... Mirė 18 d. sausio 1906 m. ir turėjo būti palaidotas ant svetimtaučių kapinių, atskirtas nuo savo žmonos, kuri tik viena iš visų jo draugų pasiliko jam ištikima drauge. Plymouth'e lietuvių parapijos tuolaikinis valdonas, kun. Vizgirda, nepriėmė velionio Paukščio ant lietuviškų kapinių, teisindamasis, kad velionis miręs nekatalikiškai!... Ar turėjo tiesą,—kitas klausimas. Juozas Paukštys liko palaidotas ant Shawnee kapinių, Plymouth'e, Pa. Tai kapinės protestonų-svetimtaučių. Ar tas nereiškia protestą prieš mūsų neva «katalikiškai-tautiškas» kapines?...

Tęsinama 7 psl.

VIENYBĖ, 1964 m. rugpjūčio 20 d.

ŽIBURIAI PRIE ŠILUTĖS EŽERO LIETUVOJE.

JUOZAS PAUKŠTYS Atkelta iš 6 psl.

Ir teilsiai ten grabė, gročium su svetimtaučiais, a. a. Juozas Paukštys, kuris inkūrė Amerikoje viena iš pirmutinių lietuviškų laikraščių — «Vienybę Lietuvninkų» ir tiek vargų-skriandų nukentęs, palikimams neužmirštiną atminimą!

Lietuvių istorija jo neužmirš.

Marė Paukštienė

MARĖ PAUKŠTIENĖ.

Velionio Juozo Paukščio, „Vienybės Lietuvninkų“ įsteigėjo moteris, išgyvenusi su juo 13 metų ir pasimirusi dar pirma jo — 1899 m. 29 d. spalnio. turėdama vos 32 metus amžiaus. Velionė Paukštienė buvo gimusi Černikų šeimynoje, Vištyčio miestelyje, Vilkaviškio paviete, Suvalkų gubernijoje. Ši moteriškė su „Vienybės Lietuvninkų“ praeičiais taip jau arti susirišė, kaip ir velionis Juozas Paukštis. Tų laikų žmonės pasakoja, kad visokiuose „V. L.“ varguose ir josios leidėje nopsisiekimuose ar susikrimitimuose nuo priešų, velionė Paukštienė daugeliu prisidėjo, suramindama ir sutvirtindama savo vyro kartais nusilpstančią energiją. Vienok šitie vargai, pakelti prie laikraščio, pakirto ir jos sveikatą, — pasimirė po sunkios ir ilgos ligos. Ilgai visi aplinkiniai lietuviai velionės Marės neužmiršo, kaip ir labai geros ir pavyzdingos moteriškės.

„Vienybės Lietuvninkų“, sulaukusi 25 metų jubilėjų, ir gi prisimena ir niekadoms neužmirš velionės Marės, — kaip vienos iš savo įsteigėjos ir palaikytojos, paaukavusios lietuvių labai savo jauną gyvastį. Jos vardas tebūni pavyzdžiu visoms lietuvaitėms!

Iš „Vienybės Lietuvninkų“ 25 m. sukaktuvinio metraščio.

Bes daugiau

Panamoj įtempimas tebesijaučia

V. Zalatorius

Lietuvos dydžio Panamoj sausio mėn. įkarštis, per kurį buvo nušauti keliolika panamiečių, keli amerikiečiai ir pridaryta daug nuostolių, dar ir liepos mėn. nebuvo visai atslūgęs.

Panamiečiai nori, kad amerikiečiai jiems atiduotų 40 mylių ilgio kanalą, kuris pastarlesiems 1914 m. kainavo 337 mil. dol. pastatyti. Nors dabar 35% Panamos valstybės pajamų yra kanalo nuoma — 1,930,000 per metus — jie mano, kad patys, operuodami šį tiltą tarp Ramiojo ir Atlanto vandenyno, jį dar daugiau uždirbtų.

Amerikiečiai vieną gražią dieną kanalą jiems gali per-

leisti, nes federalinė valdžia tiria naujo kanalo galimybes, kur atominių sprogimų pagalba visą kanalą galima būtų pastatyti vienodam lygi su vandenynais.

Panamos kanale laivai turi būti iškeliami 43 pėdas, trijų porų šliuzų: Gatuno Atlanto pusėje, Pedro Miguel ir Miraflores, Nikaragua, pavyzdžiui, būtų labai patenkinta, išnuomodama savoteritorijos juostą amerikiečiams tokiomis pat sąlygomis, kaip šie nuomoja Panamoje.

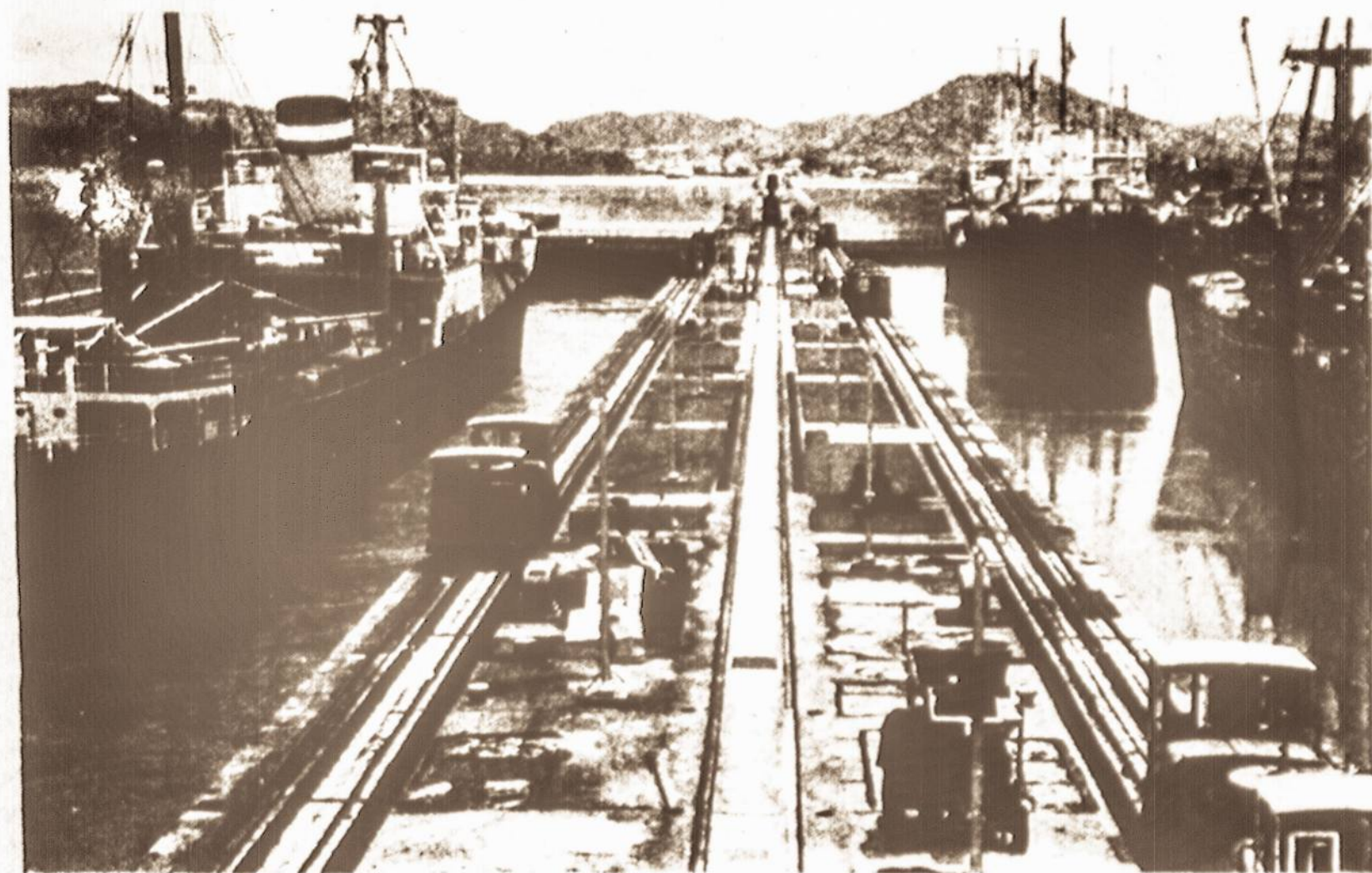
Per kanalą pernai praplaukė 12,000 laivų, kurių kiekvienas sumokėjo maždaug po \$5,000. Amerikiečių kanalo zona yra penktos mylios iš

abiejų kanalo pusių. Joje gyvena 36,000 valdininkų, kareivių ir jų šeimų.

Kanalo galuose esantieji miestai Panama prie Ramiojo ir Kolonas prie Atlanto vandenyno yra gyvi prekybos centrai. Čia pilna prekių iš viso pasaulio. Daugumas geresnių krautuvų savininkų yra indai, žydai ir kinei. Gatvėse reklamos tiek, kiek Times aikštėje New Yorke.

Panamos sostinė ir didžiausias miestas yra Panama, su 300,000 gyv. Visoje respublikoje gyvena 1.2 mil. Jame, kaip ir visuose miestuose prie vandens, yra ilga gatvė, kuri tiesiasi pagal vandenyną. Ši gatvė yra Pa-

Tęsiama 10 psl.

PANAMOS KANALAS - Kairėje vokiečių laivas „Kassel“ iš Oregono per Miraflores šliuzus plaukia namo. Dešinėje užpakalyje yra Peruvijos laivas „Napo“, o priekyje matosi pusė Hondurso laivo „Choluteca“. Viduryje matomi traukinukai, kabelis sujungti su laivu ir laiko jį kanalo centre.

V. Zalatorius nuotrauka

Svečiuose pas Brazilijos lietuvius

Salomėja Narkėliūnaitė

Lalkas bėgo labai greit pavasarį, kai Sao Paulo mieste. Jau buvau nemaža pamačiusi, o taipgi ir susitikusi visą eilę lietuvių, tačiau nebuvo dar susidaryę progos pabuvoti didesniame jų susibūrimė. To tikrovėje ir nebuvau numaciusi, nes, grįždama iš Argentinos, ketinau Sao Paulyje tik šiai pasišvalgyti. Bet kur ten!

Vieną rytą, viešbučio kambaryje beplanuojant dienos darbus, suskamba telefonas ir girdžiu lietuviškai kalbant, Skambina arch. Algirdas Mošinskis, Pasirodo, Argentinos Liet. Balso leidėjas Pranas Ožinskis, man vos išvykus iš Buenos Aires, jiems parašė, kad keliom dienom apsilastosi jų mieste. Kur gi tad ieškos "amerikiečio", jei ne angliškai kalbančiame Excelsior viešbutyje.

Sutartu laiku susitikau tame pat viešbutyje su jo žmona Halina, Stasiu Vancevičium ir Alfonsu Žibu. Jie visi dalyvauja vietos lietuvių veikloje, o Mošinskienė Amerikos lietuviams ir labiau pažįstama, nes ji bendradarbiauja jų spaudoje.

Su spauda nemaža reikalo turi ir Vancevičius, kuris yra leidęs ir tada ketino pradėti leisti laikraštį.

Žibas, kuri, turbūt, ne tik aš, bet ir daugelis kitų prisimena iš Lietuvos, kurios spauda puošėsi jo fotografijomis, ir dabar dirba savo srityje, sakyčiau, net avansavęs; nes iš fotografavimo perėjo į filmų sukimo sritį ir joje pelnosi duoną.

Visi jie domėjosi viskuo. Trumpai pasišnekėję apie Argentiną, Ameriką ir Lietuvą, išsiskyrėme, sutarę vėliau susitikti Vila Anastasia priemiestyje. Tenai, dr. Basanavičiaus vardo mokyklos salėje, jiems pažadėjau parodyti dalį savo filmų.

Į Vilos Anastazijos mokyklą mane su filmais atvežė brooklynietės Amelijos Sinišienės sesers sūnus Vytautas Kuzma. Kartu vyko ir jo žmona Jadvyga, sūnus Nelson ir dukra. Salėje jau buvo susirinkęs nemažas būrys žmonių. Čia pat sutinku jau iš anksčiau pažįstamą Stasi Vancevičių, kuris mane ir pristato greitomis susirinkusiems lietuviams.

Salėje, kurioje savo laiką yra buvusi mokykla, nepriklausomos Lietuvos valdžios subsidijuojama, ir kurią dabar globoja specialiai sudarytas lietuvių būrelis, yra scena, ant kurios uždangos ištiesėme baltą paklodę. Žinoma, ta marška gerokai sugėrė filmo spalvų, bet vaizdų

Vila Anastazijos lietuvių papuošta scena dr. Basanavičiaus vardo mokykloje, su dalimi paklodės, atstojusios ekraną filmams rodyti.

vistiek galima buvo žiūrėti. Nebuvo jte tokie pulkūs, kaip tikrame ekrane, bet ką gi padarysi. Šių lietuvių negalėjai peikti, prisiminęs, kad net ir Amerikoje ne visos lietuvių kolonijos savo ekranus turi.

Rodžiau filmus su Petro Bareišio iš Vila Bela projektorium. Projektorius irgi, nors pirktas New Yorke, tačiau senai naudotas, kažkaip sunkiai sukosi, bet tokiu pat magnetofonu, per kurį leidau filmus aiškinančią juostą su garsu ir su muzika, rodymas neblogai pavyko. Publika at-

rodė patenkinta, o ko gi daugiau reikia. Bendrai, o pasakul ir atskirai lietuvių dėkojo man už tuos Lietuvos ir Amerikos gyvenimo vaizdus, kuriuos jiems parodžiau. Po filmų ir po mano trumpo paaiškinimo apie kelionę ir apie filmus, dar žmonės nesiskirstė, nors jau buvo po dvyliktos. Išsiskyrėme tikrai, rodos, apie 3-čią valandą, o kai kurie jau tiesiai ruošėsi važiuoti į darbą, nes nebuvo jau laiko numigti.

Greitomis žmonės sustūmė stalus ir padengė, atstrado alaus ir užkandžių. Susidarė

jauki nuotaka, pasikalbėjome ir padainavome, o šital man davė progos susidaryti įspūdiui, kad visur, kur bebūtų, lietuvių tie patys — pasikalba, išgeria, ir padainuoja.

Labai man patiko to pobūvio dalyviai. Jų tarpe buvo paprasti darbo žmonės, buvo inteligentai, bet visi sudarė gražią lietuvišką šeimą. Taip ir susidariau įspūdi, kad, kaip tas vietos veikėjas Juozas Karpavičius tą vakarą sakė, "Anastazijoje plaka lietuviška širdis".

Šitame pobūvyje susipažinau ir su nemažu skaičiumi kitų lietuvių. Net buvo galima skirtis, kai paryčiui, su vienu paspaudusi ranką, su kitais atsibučiavus, su Kuzmais turėjau sugrįžti į viešbutį.

(Bus daugiau)

Turistiniu laivu Rygon atvyko 350 turistų vokiečių ir čekų.

Prie alučio ir užkandžių kalbėjomės apie viską su Vila Anastazijos lietuviams. Tai tik dalis to pobūvio dalyvių. Jų tarpe matyti J. Karpavičius (kairėje), mokytojas Kubiliūnas, Halina Mošinskienė (dešinėje sėdi), inž. Antanaitis, arch. Mošinskis, Vyt. Kuzma (stovi dešinėje) ir kt.

PAMINĖTA NACIŲ ISVIJIMO IŠ LIETUVOS SUKAKTIS

Vilnuje įvairiais posėdžiais paminėta 20 metų nacių išvijimo sukaktis. Prof. Korsakas sakė: "Naciai senajai Lietuvos sostinei buvo suplanavę eilinio Ostlando provincijos miesto paskirtį. Ruošėsi kolonizuoti visą Lietuvą, kad nebūtų vietos čia biviams."

Ostlandą gi, kaip žinoma, naciai suplakė iš nesuplakamų Gudijų, Latvijos, Estijos ir Lietuvos. Dabar tą patį daro ir didrusiai bolševikai, kurie taip pat siekia ir čia bivių vis labiau užkampius įstumti. Sniečkus (turbūt,

ironiškai?) pareiškė: "Sovietų Lietuvos darbininkas yra pilnateisis (?) savo šalies šeimininkas." Kažin, ar gi pilnateisis, kuomet negali laisvai pasikvesti į svečius, į savo namus, brolio ar sesers iš Amerikos? Vilnių Sniečkus kalboje vadino: "Senoji Lietuvos sostinė, lietuvių tautos valstybingumo ir kultūros lopšys."

Papasakojo ir smulkmenų apie nacių išvijimą. Sovietiją (per Lietuvą), sako, puolė nacių štaurės armijų grupė, du centro armijos korpusai ir 3-čioji tankų grupė — viso

40 motorizuotų ir pėstininkų divizijų. Išvijimą pradėjo sovietų armijos puolimas 1944 m. iš Gudijos Minsko. Lietuvos žemę sovietiniai pulkai pastekę pirmomis liepos dienomis ir po penkių dienų mūšių, liepos 7-13 dd, atėmė iš nacių Vilnių. Padėję 11-ka partizaninių grupių. Daug namų apgriauta, bet Korsakas sako: "Laimel, daugumas visų vertingiausių architektūros paminklų išliko nesudegę, nesugriauti, ar tik nežymiai apgriauti."

Iš Panevėžio naciai buvo išvyti liepos 22 d., iš Šiaulių

— 27 d., iš Kauno — rugpj.

1 d., iš Žemaitijos spalio 5 d., iš Klaipėdos sausio 28 d. (1945 m.).

Sniečkaus nuomone, "Tauta buvo išgelbėta nuo nacių suplanuotos pražūties. Įgyvendinta jos ilgaamžė svajonė — sujungti visas lietuvių žemes su Vilniumi, Kaunu ir Klaipėda vienos valstybės sienose." (Kelios sritys atiduotos gudams ir lenkams).

Trakuose 3 dienas posėdžiavo Lietuvos matematikos mokytojai. Dalyvavo apie šimtas, ir iš klausė 80 įvairių pranešimų.

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

GINTARAS

Lietuvos auksas

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.

80-19 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. WA 9-5853

Pasiekiami: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Ave. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

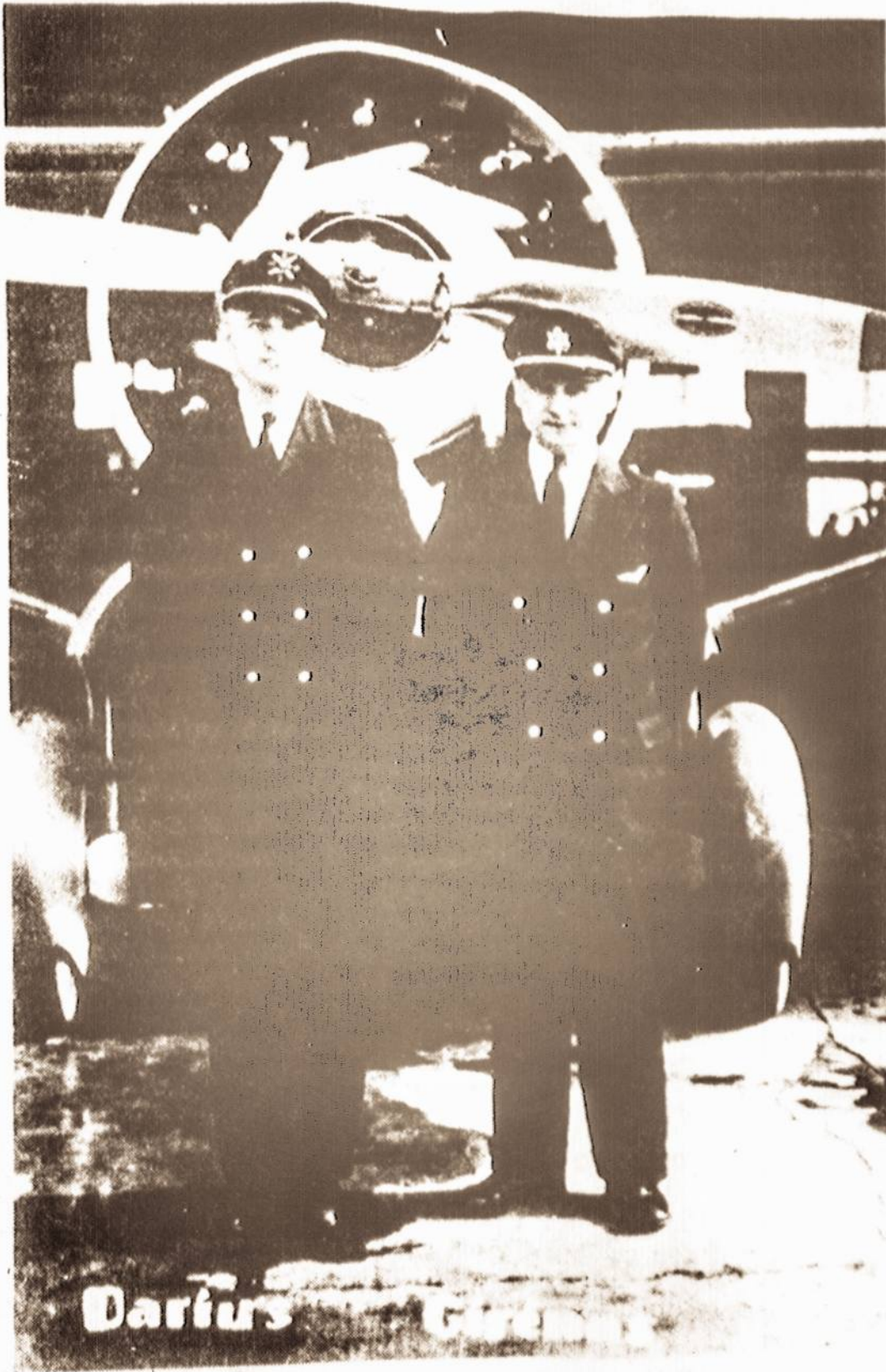
PERKELTI DARIAUS IR GIRĖNO PALAIKAI

Kaip jau buvo pranešta spaudoje, neseniai Kauno Medicinos instituto rūsiuose buvo surasti lakūnų Stepono Dariaus ir Stasio Girėno palaikai. Karo metais, kilus pavojui, grupė piliečių užmūrijo juos rūsiu nišoje. Sudaryta medicinos ekspertų komisija palaikų ekshumacijai nustatė, kad lakūnų palaikai yra tokioje būklėje, jog pakartotinis balzamavimas yra neįmanomas ir palaikus reikia palaidoti.

Rugpjūčio 12 d. 14 valandą prie Medicinos instituto rūmų su gėlėmis ir vainikais susirinko miesto įmonių, įstaigų ir organizacijų atstovai, mokslo ir kultūros darbuotojai, sportininkai, aviatoriai. Čia taip pat atvyko Stepono Dariaus žmona ir dukterė N. Dariūtė-Maštarienė bei kiti lakūnų artimieji, buvę draugai.

Aidint gedulingoms melodijoms, Dariaus ir Girėno palaikai išnešami iš instituto rūmų. Karštai su lakūnų palaikais, lydimi gausaus visuomenės būrio, vežami į Karių kapines Aukštuosiuose Šančiuose.

Čia įvyko gedulo mitingas. Jame gausiai dalyvavo kaimiečiai ir svečiai. Čia atvyko Lietuvos KP Kauno miesto komiteto sekretoriai K. Lengvinas ir A. Umbrasas, einąs miesto vykdomojo komiteto pirmininko pareigas J. Marcinkus, vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojai J. Narkevičiūtė, B. Rilyš, G. Bačininas, profesoriai Z. Januškevičius, J. Kupčins-

Steponas Darius ir Stasys Girėnas prie Lituanicos.

Jie stiekė, kad vandenynai neskirtų tautų, o jas suartintų kovoje už žmonijos pažangą ir tvirtą tautką. Jie skyrė do-riems pasaulio žmonėms, kurie siekia gražesnio rytojaus...

1958 metais, minint Soldino tragedijos 25-erių metų sukaktį, man teko lankytis lakūnų žuvimo vietoje -- Lenkijos Liaudies Respublikoje. Gausiai susirinkę Liaudies Lenkijos piliečiai nulenkė galvas, paminėdami lakūnų skridimą. Su didele meile jie prižiūri ir tvarko drąsuo-lių žuvimo vietą.

Toliau A. Urbšas dalijasi prisiminimais apie savc mokslo draugą Steponą Darių. 1921 metais jie kartu baigė karo mokyklą, daugiau kaip metus laiko gyveno viename kambaryje. S. Darius buvo tvirto būdo, ryžtingas, tikrai nuoširdus draugas. Jo nerimstanti prigimtis nuolat kažko stiekė, ieškojo. Darius nebijojo sunkumų, mokėjo sutelkti visas fizines ir dvasines jėgas. Jis su savo bendražygiu Girėnu nugalėjo visus pasiruošimo atmintinam skridimui sunkumus, įveikė Atlanta.

Visi kalbėjusieji, kaip susitarę, iškėlė, kad nei Smetonos vyriausybė, nei Amerikos lietuviai nesuteikė tam

Lakūno Stepono Dariaus žmona (kairėje) ir dukterė Nijolė Dariūtė-Maštarienė Karių kapinėse Aukštuosiuose Šančiuose.

Dariaus ir Girėno skridimui reikalingų lėšų, todėl lakūnai neturėjo būtinų įrengimų bei instrumentų. Kai kurie dėl tragiškos jų mirties kaltino nacius.

Mitingui pasibaigus, suskambėjo gedulingos melodijos. Giminės, artimieji, visi susirinkusieji atsiveikino su lakūnų palaikais. Abu karštai nuleidžiami į vieną duobę. Lakūnai abu kartu skrido, abu kartu ir ilsėsis. Kapinėse išaugo žemės kauburėlis, kuris paskendo gėlėse ir vainikuose.

Lietuvos ansamblio klausėsi 180,000 žmonių

Lietuvos valstybinis dainų ir šokių ansamblis Rytų Vokietijoje ir Čekoslovakijoje viso surengė 47 koncertus, kurių klausė apie 180,000 publi- klos. Ansamblio vadovas V. Bartusevičius susilaukė iš Sovietijos kultūros ministrės Furcevos padėkos laišką. Kelionę tvarkė meno reikalų valdybos viršininkas R. Jakučionis.

A. Tautavičiaus (archeologo) vadovaujama istorikų-archeologų ekspedicija mėnesį tyrinėjo Plungės, Tauragės, Telšių ir Šilutės apylinkes, ieškodama senovės pilkalnių ir kapų. Nufilmavo apie 50. Gaurės paupyje ties Kairiūkščiais aptiko ikšiol dokumentuose nežinomą pilikalnį.

Viename Vilniaus kinoteat- rų buvo suruošta lenkiškų knygų paroda, kurią atidarė prof. Žlugžda ir iš Maskvos atvykęs lenkų diplomatas Dorošas. Lenkai išstatė apie 400 savo leidinių.

Palangoje atidaryta nauja sanatorija "Žuvėdra," kurioje vyriausiu gydytoju yra dr. A. Sakauskas, talkinin- kauja 11-ka kitų. Galės gydyti 250. Iš seniau čia veikia "Bangos" ir "Jūratės" sanatorijos.

MEDICINOS EKSPERTŲ KOMISIJOS ISVADA

Kauno miesto darbo žmonių deputatų Tarybos vykdomojo komiteto sprendimu sudarytoji medicinos ekspertų komisija, dalyvaujant lakūno Stepono Dariaus dukrai gydytojai N. Dariūtėi-Maštarienei, 1964 m. rugpjūčio mėnesio 10 - 12 dienomis ištyrė rastuosius lakūnų Stepono Dariaus ir Stasio Girėno palaikus.

Komisija nustatė, kad 1946 metais įvykusio potvynio metu vanduo buvo apsėmęs patalpą, kurioje buvo paslėpti palaikai, ir jie, matyt, ilgą laiką išbuvo vandenyje. Nors lakūnai buvo balzamuoti, lakūnų Stepono Dariaus ir Stasio Girėno palaikai yra labai suirę, jų audiniai pakaitę apalvą ir konsistenciją, o dauguma audinių visai sunykusi. Todėl pakartotinis jų balzamavimas neįmanomas.

Remdamasi aukščiau išdėstytu, komisija yra tos nuomonės, kad tikslinga lakūnų Stepono Dariaus ir Stasio Girėno palaikus palaidoti. Komisija savo darbą tęsia toliau, apibendrinama tyrimo medžiagą.

KOMISIJOS PIRMININKAS: Z. Januškevičius, Lietuvos TSR nusipelnęs mokslo veikėjas, TSRS Medicinos mokslų akademijos narys-korespondentas, medicinos mokslų daktaras, profesorius, Kauno Medicinos instituto rektorius.

NARIAI: P. Jašinskas, medicinos mokslų kandidatas, docentas, respublikinės Kauno klinikinės ligoninės vyr. gyd.

J. Kupčinskas, Lietuvos TSR nusipelnęs mokslo veikėjas, medicinos mokslų daktaras, profesorius, Kauno Medicinos instituto fakultetinės terapijos katedros vedėjas;

J. Nainys, medicinos mokslų kandidatas, docentas, Kauno Medicinos instituto teismo medicinos ekspertizės katedros vedėjas;

J. Gaurulyš, Kauno miesto sveikatos apsaugos sk. vedėjas; N. Dariūtė-Maštarienė, medicinos mokslų kandidatė, Kauno Medicinos instituto docentė.

kas, docentai P. Jašinskas, J. Nainys, J. Gaurulyš ir kiti.

Prie mikrofono kalbas pasakė visa eilė pareigūnų, jų tarpe ir buvęs Stepono Dariaus mokslo draugas atsargos majoras A. Urbšas. Jisai kalbėjo:

-- Dariaus ir Girėno pasiryžimas neturėjo karinių tikslų. Savo skridimu jie norėjo nutiesti naują oro susistiekimo trasą tarp dviejų žemynų ir tuo padėti taikiam žmonių bendradarbiavimui.

Lituanicos tragedija Soldino miške 1933 metais.

Haven Realty

JUOZO ANDRIUŠIO APDRAUDOS ISTAIGA

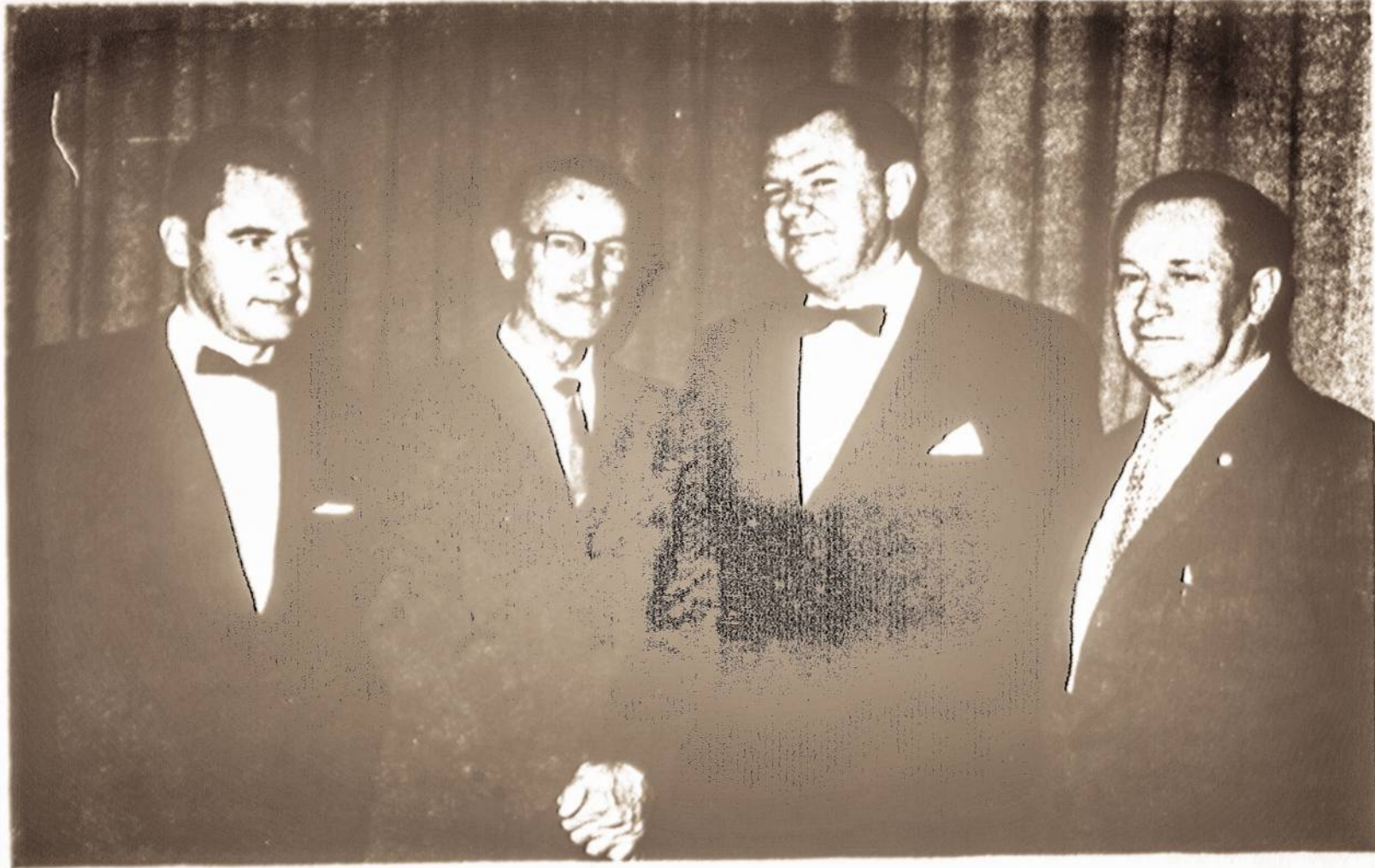
Patarnauja perkant ir parduodant namus, ivairiuose apdraudimo reikaluose, užpildant (Income) taksus.

ANDRIUŠIO TRAVEL BUREAU

Parduoda bilietus visomis susistiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Money Orders.

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN, N. Y.

Tel. VI 7-4477 Atdara kasdien nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

Prieš 40 metų tėvas, o dabar sūnus Algirdas Kačanauskas (3-čias iš kairės) dalyvauja dainų šventės muzikų komisijoje. Jisai jai ir pirmininkavo. Iš k. į d.: M. Cibas, Ant. Visminas ir V. Mamaitis. Algirdo tėvas, kompozitorius Aleksandras Kačanauskas, prieš 40 metų Kaune įvykusios dainų šventės komisijoje dalyvavo kartu su J. Naujaliu ir J. Zilevičium.

IŠVYKA Į SLA VASARNAMĮ

SLA 5 Apskritis ir Lietuvos Spaudos Klubas bendrai ruošia dviejų dienų išvyką į Susivienijimo vasarnamį, Atlantic City, N. J., rugsėjo 19 ir 20 d. Išvykos dalyviams apsisistojimui vieta yra SLA Manor, 155 States Avenue, Atlantic City, N. J.

Kadangi išvyka užtruks dvi pilnas dienas (šeštadienį ir sekmadienį), tad nakvyne suinteresuoti dalyviai apie tai prašomi pranešti iki rugsėjo 10 d. Išvykos antrąją dieną

(sekmadienį) numatyti bendri pietūs, kurie vienam asmeniui kainuos \$3.00. Norintieji bendruose pietuose dalyvauti taip pat praneša iki rugsėjo 10 d. Kelionės reikalais kiekvienas pasirūpina atskirai. (Auto iš Port Authority stoties į abi puses kainuoja \$6.25, arba pasitariama su A. S. Trečioku.)

Išvykos metu yra numatyta pasitarti įvairiais organizacijos reikalais.

* AMERIKOS IR KANADOS Lietuvos evangelikų jaunimas suvažiuodamas rugsėjo 5 ir 6 dienomis YMCA Camp Ravenswood, prie Lake Villa, Ill., turės progos išklausti įdomių paskaitų. Jas skaitys ALVUDO įsteigėjas dr. Jonas Adomavičius, Valdemaras Bylaitis, Alg. Kleinaitis, liet. Tėviškės parapijos Chicagoje klebonas kun. Anas Trakis ir pedagoginio lituanistikos instituto direktorius Domas Velička. Smulkesnių žinių galima gauti ir registruotis pas Valterį Bendiką, 2845 W. 40th St. Chicago, Ill.

New Yorko šokėjų poros RCA paviljone (Pasaulinėje parodoje) filmavimo metu rugp. 9 d. Spalvotas filmas, vaizduojąs lietuvių tautinius šokius ir "Rūtos" ansamblių parodoje rodytas per 2 savaites.

ELENAI VYZIENEI MIRUS,

JOS DUKRAI ELENAI KULBER
ir kitiems velionės giminėms

GILIAUSIĄ UŽUOJAUTĄ REIŠKIA

Vytautas ir Ona Širvydai ir šeima
Eugenija Širvydaitė-Molienė ir šeima
Mindaugas ir Ona Širvydai ir šeima
Dan Eisminas ir Milda Širvydaitė-Esmininė
ir šeima.

Panamoj

Aikelta iš 7 psl.

namos neturtingųjų kvartalas. Čia turistai paprastai turi grūstis pro prekiautojų vežimukus, išlįpti per ant žemės išdėliotus bananus, batų šniūrelius, iš palmių plaušų nupintas skrybėles ir pan. prekes.

Turistai čia paprastai lygi nedrauglėkliai ir kritiškai metisų žvilgsniai. Taksio šoferis tokį pamatęs tuoj siūlosi pavezėti ir gąsdina, kad čia vaikščioti pavojinga, nes gali apiplėšti dienos viduryje, saulei šviečiant. (Blogiau ne-gu Chicago). Jei koks naivus

netiki, tai greitai privažiuoja policijos automobilis ir pakartoja taksi šoferio įspėjimą. Policininkas paprastai pasiūlo turistą dykai nuvežti į centrinę gatvę, kur daug saugiau. Retas kuris nepaklauso.

Bet toks jau tada ir centrinėje gatvėje gerai nebesijaučia, matydamas sausio mėn. riaušinių sudegintus "Panamerican" b-vės rūmus, jausdamas į save nukreiptus piktus metisų žvilgsnius ir prisiminęs laikraštį skaitytą žinutę, kad tik prieš kelias dienas, liepos 4-tą policijai pasisekė sutrukdyti panašias riaušes, kaip tos, kur vyko sausio mėn.

Winter Garden Tavern Inc.

Vyta. Beleckas, sav.

1883 Madison Street
Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood)

Telefonas: EVERgreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

REPUBLIC LIQUOR STORE

JUOZAS BRUŽINSKAS
Vedėjas

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EV 7-2089

Ray's LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELĖ MESIŪNAI

Įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Tel. Virginia 3-3544

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

Sportinės nuotrūpos

EDVARDAS ŠULAITIS

United States Chess Federation oficialus žurnalas "Chess Life" 1964 m. liepos mėnesio numeryje nagrinėja, kodėl JAV šachmatų meistris Robert (Bobby) Fischer vengia dalyvauti stiprios sudėties šachmatų varžybose, jų tarpe kvalifikaciniame (tarpsoniame) turnyre dėl pasaulio meistrystės. Apie tai čia rašo vyr. meistris (Senior Master) Elliot Hearst, straipsnyje, pavadiname "The Selfmate of Bobby Fischer."

Elliot Hearst rašo, jog Bobby Fischer elgesys — atsisakymas dalyvauti paruošiamuose varžybose dėl pasaulio meistrystės yra tolygus pozicijai šachmatų partijoje, kur žaidėjas pats lenda į tokia padėtį, priverčiančią oponentą užmatuoti jį.

Pačio Fischerio priežastys dėl savo elgesio, kaip sako, Hearst yra sunkiai suprantamos, nes jos yra keičiamos beveik kasdien. "Jis yra sudėtingas asmuo — vieną minutę nedrąsus ir kitą — arogantiškas, kuriam laikui juo gali pasitikėti ir staiga — įtartinas, dažnai draugiškas ir tuoj pat šiurkštus," — taip apibūdina Fischerį straipsnio autorius.

Svarbiausia priežastimi dėl Fischerio nenoro varžytis Hearst laiko jo baimę pralaimėti tuomet, kada jis jau yra įgijęs "markę" kaip vienas iš geriausių pasaulyje. Tas ypatingai yra pastebima po Curacao mieste įvykusio turnyro, kuris turėjo išaiškinti pretendenta varžytis su pasaulio meistreriu. Tame turnyre Fischeris vos sugriebė IV-tą vietą — po Sov. Sąjungos atstovų: Petroslan, Kereso ir Gelerio.

Tačiau pats Fischeris savo nedalyvavimą dažnai aiškina tuo, kad rusai, turėdami daugiausia pajėgų žai-

dėjų, turnyrų eigą varo jiems pagėdaujama kryptimi ir todėl yra sunku su jais susidoroti. Bet šis aiškinimas neišlaiko kritikos, nes sekantis Pretendentų turnyras vyks ne tašky, o matčų sistema ir pralaimėję pirmąjį matčą žaidėjai iškris iš tolimesnių varžybų. Šios sistemos turnyre rusai vieni kitiems jau negalės pagelbėti.

Kuomet po Curacao turnyro Hearst Fischeriui davė užuominą, ar tik jis ten nežaidęs žemiau savo įprastinės formos, šis negalėjo nieko daugiau pasakyti, kaip: "Ką? Ar ir tu esi komunistas?"

Bet kaip ten bebūtų, keistas Fischerio elgesys stebina JAV šachmatų vadovybę ir šachmatininkus, taip kad daugelis Fischerio nenorą varžytis su pajėgiais rusais nelako "patrijotiškumo" ženklui, bet šio talentingo šachmatininko nepastovumo, nesubrendimo ir baimės išdava.

Lietuvis Ričardas Tamulis vėl tapo Sov. Sąjungos bokso čempionu II-me pusvidutiniam svoryje ir užsitikrino sau vietą kelionei į Tokijo olimpinės žaidynes. Tamulis, kuris Sov. Sąjungos meistrerio vardą iškovojo jau ketvirtą kartą, Chabarovsko mieste laimėjo ne tik aukso medalį, bet ir gavo prizą už geriausią techniką. Kaip ir Tamulio treneris — A. Sočikas, taip ir jis pats du kartus yra buvęs ir visos Europos bokso čempionu.

Kitas Lietuvos atstovas — D. Pozniakas šiose pirmenybėse puosunkio svoryje iškovojo III-vietą ir gavo bronzos medalį.

Pagal neseniai paskelbtą Sov. Sąjungos olimpinės

Robert (Bobby) Fischer, vienas iš stipriausiųjų šachmatininkų pasaulyje, žaidžia simultane Chicagoje. Fischer savo keista laikysena ir nenoru dalyvauti stiprios sudėties turnyruose yra sukėlęs daug nepalankių atsiliepimų. Apie kai kuriuos iš jų yra rašoma šiame puslapyje. Ed. Šulaitis nuotrauka

rinktinės kandidatų sąrašą, net 20 Lietuvos sportininkų yra įtraukti į šios rinktinės eiles. Daugiausia yra irkluotojų: Zalgirio aštuonvietės ir keturvietės valtys nariai, iš lengvaatletų yra 5: A. Aleksėjūnas, K. Orentas, A. Varanauskas (jie visi praėjusį mėnesį rungtyniavo Amerikoje), A. Vaupšas, A. Stančiūtė. Į krepšinio rinktinę pakviestas M. Paulauskas, R. Tamulis ir D. Pozniakas yra bokso rinktinės sąrašė.

Po prastoko Sov. Sąjungos lengv. atletikos rinktinės pasirodymo rungtynėse prieš J. A. Valstybes Los Angeles mieste, sovietų vyr. treneris taip pasiteisino:

"Dėl silpno mūsų bėgikų

pasirodymo ilgose distancijose, mes negalėjome iškovoti tradicinės pergalės bendrakomandinėje įskaitoje. Šie nepasisekimai paaiškinami štai kuo: 37 laipsnių (Celcijaus) karštis ir svarbiausia — nepaprastas mūsų sportininkams, bet paprastas Los

Vienybės anglškasis skyrius išeis rugp. 27

Redaktorei Demie Jonaitienei išvykus atostogų visam mėnesiui, Vienybės anglškasis skyrius tapo pavėluotas. Pasirodys su sekancia Vienybės laida rugp. 27 d.

Kaip matyti iš laiškų ir skaitytojų atsiliepimų, Vienybės anglškasis skyrius plačiai skaitomas ne tik lietuviu jaunuomenės bet ir kitataučių. Su kiekvienu numeriu įgijame vis daugiau draugų, bet apgalestaujame, kad dar taip mažai finansinės paramos tesulaukėme. Skaitytojai maloniai prašomi padėti, prisijusdami savo prenumeratą ar auką.

Rankraščius, žinias ir nuotraukas anglškajam skyriui prašoma siųsti Vienybei, 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207

IEŠKO BUTO vyr. amžiaus dirbanti pora, 3-4 kambarių, Highland Park - Woodhaven rajone. Turinčios tokį butą arba žinančios apie tai prašoma skambinti GL 2-4892 po 7 v. vak. Būsime dėkingi.

Angeles'ui vadinamas "smokas" — atrių dūmų skraistė, be abejonės, turėjusi įtakos mūsų bėgikams.

"Smokas" trukdė kvėpuoti mūsų sportininkams; nesugebėjusiems prisitaikyti prie vietos klimato sąlygų. Tačiau tai anaipol nemažina Amerikos ilgų distancijų bėgikų pranašumo. Jie pastaruoju metu pasiekė gerų rezultatų ... Pelnytą pergalę iškovojo trišuolyje Amerikos sportininkas Davis. Jaunumu ir nepaprastai puikiais sportiniais duomenimis paaiškinamas Amerikos moterų laimėjimas."

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOŽAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVERgreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA AUTOMOBILIUS (VAIRIEMS REIKALAMS)

JUOZO GARŠVOS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

231 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y.
EVERgreen 8-9770

Joseph J. Garszva Anita R. Garszva
Joseph J. Garszva, Jr. John A. Pauley
LICENSED MORTICIANS

Jack D. Reamer REAMER & SON INC. Robert F. Nark

Visokios rušies apdrauda

APDRAUDŽIAME VISOKIUS AUTOMOBILIUS, BET KOKIO AMŽIAUS VAIRUOTOJUS
175 REMSEN STREET, BROOKLYN 1, NEW YORK
Telefonas: MAin 4-6400; Nakį BU 7-2807

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

VIENYBĖ

* ŠIŲ METŲ DAINŲ ŠVENTĖ įvyksta lygiai po 40 metų nuo pačios pirmosios lietuvių dainų šventės Kaune, kariuomenės parady aikštėje. Tada ji vadinta kukliau — dainų diena, bet tikrovėje tai ir buvo dainų šventė, pradėjusi gražią tradiciją. Jos programos atlikime dalyvavo 80 chorų su 3,000 dainininkų. Publikos buvo per 50,000.

* RŪTA LEE-KILMONYTĖ, kuri bus pagrindinė pranešėja Lietuvių Dienoje, įvykstančioje šį sekmadienį, telegrama Lietuvių Komitetui pranešė, kad ji atskrenda į New Yorką -- Kennedy aerodromą TWA linijos lėktuvu šį šeštadienį 3:45 val. popiet.

* ARCH. ANTANAS VARNAS, lietuvių demokratų pirmininkas, šį sekmadienį, rugpjūčio 23 d. išvyksta į Atlantic City dalyvauti Demokratų konvencijos atidarymo pusryčius. New Yorko mēras R. Wagner į šiuos pusryčius taip pat pakvietė Vienybės leidėją V. Tyslavienę.

* BOBO ROCKEFELLER, lietuviams pažįstama kaip Ievutė Paulekiūtė, pranešė Lietuvių komitetui, kad ji atvyks į Lietuvių Dieną Pasaulinėje Parodoje.

* LINDA MEYERS, dail. Natalijos Jaslukynaitės sesers Jessie ir daktaro Paul T. Meyers dukra, šį pavasarį baigė Barnard College ir su grupe studentų buvo išvykusi ekskursijon į Europą. Aplankė 12 kraštų. Sekančiais mokslo metais Linda studijuos mediciną Philadelphijoje -- Penna Universitete. Jos tėvai gyvena Bloomfield, Iowa.

* NEMAŽAS SKAIČIUS ARGENTINOS LIETUVIŲ jau yra atvykę ar dar pakeliui į Lietuvių Dieną Pasaulinėje parodoje. Prieš dvi savaites atskrido iš Buenos Aires Vienybės skaitytojų Kairių dukra Elsisita su vyru George Casaburi. Jie tuojau išvyko į Los Angeles dalyvauti savo draugės Graciėlės Bukevičiūtės vestuvėse, o šį savaitgalį grįžta į New Yorką. Taip pat lankosi Agota Zydellenė, taipgi iš Buenos Aires, pas savo dukterį ir ženą gydytojus Vilmanius, kurie specializuojašis Amerikos ligoninėse. Pakeliui į New Yorką yra ir Buenos Aires marijonų laikraščio administratorius brolis Pijus Gudelevičius.

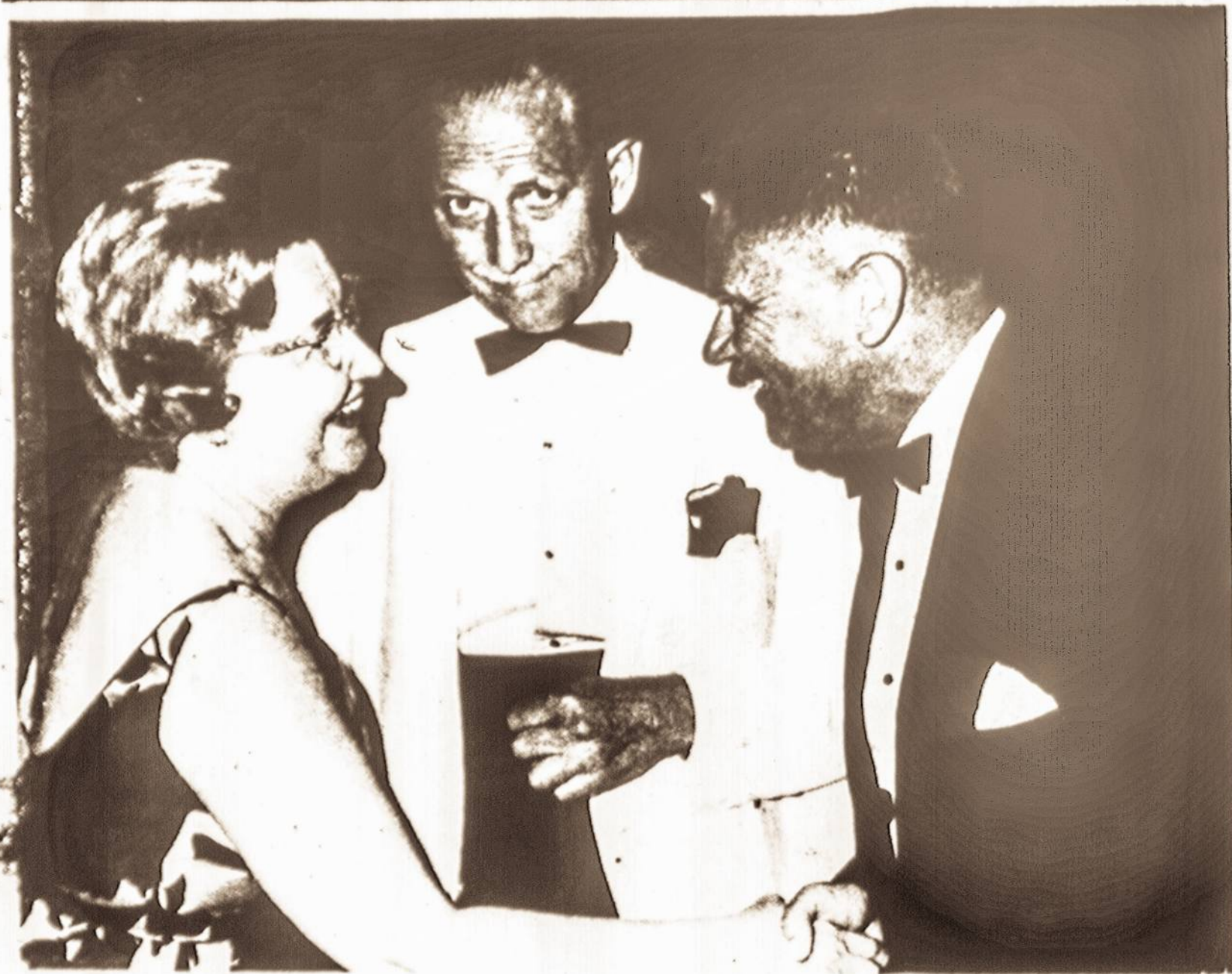
* PROF. JUOZAS ŽILEVIČIUS šiuo metu atostogauja ir ilgesniam laikui yra apsisūjęs pas muz. Mykolą Cibą, Great Neck, L. I., N. Y. Norintieji su profesorium susisiekti rašo šiuo adresu: Prof. J. Žilevičius, c/o Myk. Cibas, 59 Van Nostrand Ave., Great Neck, L. I., N. Y. Tel. 516 Hunter 2-4062.

* SENIOR CITIZENS CONVENTION FORUM -- speciali sesija Demokratų konvencijoje Atlantic City organizuojama rugpjūčio 26 d. Konvencijos salėje. Toje sesijoje kviečiami dalyvauti organizacijos ir asmens, kurie domisi ateinančiais rinkimais ir krašto reikalų tvarkymu. Demokratų partijos pareigūnai toje sesijoje padarys eilę pranešimų įvairiais klausimais, pvz., Social Security, sveikatos apdraudos, darbo ir kt. Norima sudaryti ir organizaciją, pavadintą "National Senior Citizens for Johnson." Iš New Yorko organizuojami specialūs autobusai į Atlantic City rugp. 26 d. rytą. Kelionė į abi puses \$3. Lietuviai, kurie domėtusi tais klausimais ir norėtų dalyvauti toje konvencijoje, transporto ir kt. klausimais tesikreipia į Antaną Varną, 30-11 Parsons Blvd., Flushing 54, N. Y. Tel. FL 3-1436.

ROKO POVILAUSKO GIMTADIENI MININT. - Praeitą sekmadienį, rugp. 16 d. Povilauskų rezidencijoje Highland Blvd., Brooklyne, susirinko per 30 giminių ir draugų šeiminkui palinkėti ilgiausių metų jo gimtadienio ir vardadienio proga. Vėliau visi nusifotografavo gražioje Povilauskų sodyboje iš kalno pusės. Jubilatas Rokas Povilauskas, perkopęs 70 m. amžiaus, sėdi priekyje su savo anūkais ir Adele Grigaliūnienę. Stovi (iš k.) Bobinas, Povilauskienės sesuo, E. Povilanskienė, Dabsonienė, Bobnienė, Roko Povilausko žmona Antanina, Stefanija Hearn iš Virginijos, Puodžiuvienė, N. Kulbokienė, Puodžius, A. Karvellienė; jaunas Hearn ir Lukas, Toliau - Alice Lukas, adv. Roy Povell (Povilauskų sūnus) su žmona Ann, Grigaliūnas, Dabsonas ir Bacevičienė. Aukščiausiai - Tyslavienė, Jean Schwenck, Girnienė, Šimėnai ir Norkuvienė.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

LIETUVIAI DEMOKRATAI - E. Mikužiūtė ir A. Varnas susitinka su M. Cieplinski, Valst. Sekr. padėjėju. Rugp. 24 d. Atlantic City, N. J. prasideda Demokratų konvencija, kurioje dalyvaus A. Varnas ir kt. lietuviai.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

VIENYBĖ KVICIA

Šį šeštadienį, rugpjūčio 22 d., 2 val. po pietų, Vienybės bendradarbių suvažiavimo proga, laikraščio patalpose įvyks pobūvis, į kurį Vienybė maloniai kviečia skaitytojus ir rėmėjus atsilankyti. Tai bus reta proga asmeniškai susipažinti ir laikraščio reikalais pasikalbėti su Vienybės redaktoriais ir bendradarbiais, atvykusiais iš toliau.

Kaip jau buvo pranešta anksčiau, bendradarbių suvažiavime, kuris prasidės 10 val. ryte, pranešimus duos Vyt. Širvydas, Ed. Šulaitis, Pr. Lapienė, Vyt. Zalatorius, Girnakalis, inž. P. Lelis, J. Kreivėnas, J. Jakubauskas ir kt. Specialų pranešimą pateiks buvęs Vienybės biznio vedėjas Jurgis Jokubaitis.

Atskirų kvietimų į pobūvį nebuvo išsiųsta. Visi skaitytojai, kuriems rūpi Vienybės ateitis, besilartinantis 80 metų jubiliejus ir kt. aktualūs laikraščio reikalai, prašomi dalyvauti.

LEIDĖJAI

* ANTANAS MATULIS, buvęs kriaučių kontraktorius, ilgametis Brooklyno lietuvių veikėjas, kuris prieš keletą metų persikėlė gyventi į Floridą, su žmona atvyko atostogų į New Yorką ir vieši pas savo dukrą ir ženą Scarsdale, N. Y. A. Matulis aplankęs savo draugus Roką ir Antaną Povilauskus, buvo užjęs į Vienybės komitetui dalyvaus Lietuvių Dienoje Pasaulinėje Parodoje.

* JONAS J. ROMAN-ROMANAUSKAS, lietuvių radijo programos direktorius Medford, Mass., prisiluntė savo auką Parodos komitetui, kartu pranešdamas, kad jo 47 asmenų grupė šį šeštadienį, 5:30 val., atvyksta į New Yorką -- Pennsylvania stotį, apsisūjęs Martinique viešbutyje ir pas-kul dalyvaus visuose Parodos komiteto parengimuose.